

REFERAT |KRS| Bystyret (2015-2019) d. 21-11-2018

Mødedato Onsdag d. 21. november 2018 kl. 17:00

Mødested Bystyresalen

Indholdsfortegnelse

Miljø- og klimameldingen 2018.....	3
Interpellasjon fra repr. Mira S. Thorsen, MDG, om "Barnas by og FNs barnevernkonvensjon"	5
Godkjenning av protokoll fra bystyrets møte 24.10.18.....	8
KKP - forespørsel fra bystyret vedr. samfunns- og miljøansvar.....	10
Kristiansand kommunes a-krimmodell og seriøsitetsbestemmelser for bygg- og anleggskontrakter...	13
Evalueringsrapport av sommerskolen 2018 Sommerskole som en forsøksordning i Kristiansand kommune..	22
Boligprogram 2019-2022.....	28
Videreføring av dagens innkrevingsmodell for bompenger - Samferdselspakke 2.....	35
Andre tertialrapport 2018 - Kristiansand Havn KF.....	40
2. Tertialrapport 2018- Kristiansand Boligselskap KF.....	42
Interpellasjon fra repr. Vidar Kleppe, DEM, om "Registrering av psykisk utviklingshemmede i Kris	63
Interpellasjon fra repr. Petter Benestad, V, om " Cruiseskip i Kristiansand"	65
Interpellasjon fra repr. Harald Sødal, KRF, om "Kunst i Rådhuskvartalet"	67
Interpellasjon fra repr. Odd A. Salvesen, PP, om "Tyngre nyttekjøretøy i kollektivfeltet"	70
Interpellasjon fra repr. Andreas Landmark, SV, om "Elektrisk sjøtransport sjøveien i Kristiansand" ..	72

Punkt 125/18: Miljø- og klimameldingen 2018

Bilag

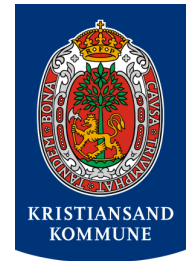
Vedtak BYUTVIK, 18102018, Sak 183/18, Miljø- og klimameldingen 2018

Vedtak BYUTVIK, 08112018, Sak 194/18, Miljø- og klimameldingen 2018

Flertallsmerknader med administrasjonens svar

Miljø og klimamelding 2018 endelig versjon

Merknader til miljø- og klimameldingen 2018 pr 20.11.18

Dato 30. august 2018
Saksnr.: 201810751-1
Saksbehandler Raimond Oseland

Saksgang

By- og miljøutvalget
By- og miljøutvalget
Bystyret

Møtedato

18.10.2018
08.11.2018
21.11.2018

Miljø- og klimameldingen 2018

Sammendrag

Miljø- og klimameldingen for 2018 viderefører modellen med presentasjon av ulike indikatorer.

I forbindelse med behandlingen av meldingen for 2017 kom partiene med merknader uavhengig av innholdet i selve meldingen. Saksordfører systematiserte disse og identifiserte 17 merknader som hadde politisk flertall. Administrasjonen har gått gjennom og svart på disse merknadene i vedlegg 2.

Forslag til vedtak

[Miljø- og klimameldingen for 2018 tas til orientering](#)

Ragnar Evensen
Rådmann

Terje Lilletvedt
Direktør

Vedlegg:

Miljø- og klimameldingen 2018
Flertallsmerknader fra 2017, med administrasjonens tilsvaret

Punkt 126/18: Interpellasjon fra repr. Mira S. Thorsen, MDG, om "Barnas by og FNs barnevernkonvensjon"

Saksgang
Bystyret

Møtedato
24.10.2018

Interpellasjon fra repr. Mira S. Thorsen, MDG, om "Barnas by og FNs barnevernkonvensjon"

Alle barn har rett på samme goder. Barnets beste skal alltid tas hensyn til. Barn har rett til et godt liv der de kan utvikle seg. Barn har rett til å si sin mening og bli hørt og respektert.

I Kristiansand - Barnas By - skal det være godt for barn og unge å vokse opp. Også om 10, 20, 50 og 200 år. Vi i MDG har hatt et politisk laboratorium med barn i alderen 8 til 12 år og spurt dem om hva de mener bør gjøres i kommunen vår. Det deltok 8 engasjerte barn som ga oss mange nye ideer.

Det er vår jobb som folkevalgte, som administrasjon og som voksne å passe på at Kristiansand Kommune etterlever FNs Barnekonvensjon. Legger ved de artiklene vi mener er de sentrale i denne omgang:

3. Til barnets beste

Handlinger som angår barn som foretas av myndigheter og organisasjoner skal først og fremst ta hensyn til barnets beste. Staten skal sørge for at de institusjoner og tjenester som har ansvaret for omsorgen eller vernet av barn, har den standard som er fastsatt, særlig med hensyn til sikkerhet, helse, personalets antall og kvalifikasjoner så vel som overoppsyn.

12. Å si sin mening og bli hørt

Barnet har rett til å si sin mening i alt som vedrører det og barnets meninger skal tillegges vekt.

13. Få og gi informasjon

Barnet har rett til ytringsfrihet, til å søke, motta og spre informasjon og ideer av alle slag og på alle måter.

17. Massemedia

Staten skal sikre barn tilgang til informasjon fra et mangfold av nasjonale og internasjonale kilder. Staten skal oppmuntre massemedia og forleggere til å spre informasjon som skaper forståelse, kunnskap, sosiale ferdigheter og velvære, og til å lage eget barnestoff, også for minoritetsbarn. Staten skal beskytte barna mot skadelig informasjon.

42. Kjennskap til konvensjonen skal spres

Staten er forpliktet til å gjøre konvensjonens innhold kjent for barn og voksne.

Våre spørsmål er som følger:

Hvordan vil ordføreren sikre at Nye Kristiansand lytter til barn i ALLE prosesser og saker der barn påvirkes av de voksnes avgjørelser? Ikke bare ekstra engasjerte barn på politisk verksted, men alle barn?

Hvordan vil ordføreren bidra til at barn blir i stand til å bruke sin egen stemme og at de finner noe å bruke den på?

Hvordan skal kommunen følge barnekonvensjonen OG sikre at kommunens ansatte er kjent med Barnekonvensjonen?

MDG er spesielt opptatt av at artikkel 12 i barnekonvensjonen blir løftet opp i alle ledd av kommunens virke. Vi ser fram til ordførers svar og en debatt i bystyret."

På vegne av MDG, Mira Svartnes Thorsen.

Kilder:

Udirs veiledning til bruk av Barnekonvensjonen i saksbehandlingen:

<https://www.udir.no/globalassets/filer/regelverk/rundskriv/veiledning-til-bruk-av-barnekonvensjonen.pdf>

Mandal Kommune forklarer om sin bruk av Barnekonvensjonen i saksbehandling og arbeid med barns medvirkning: <https://vimeo.com/295336718>

Punkt 127/18: Godkjenning av protokoll fra bystyrets møte 24.10.18

Bilag

Protokoll Bystyret 24.10.2018

Dato 8. november 2018
Saksnr.: 201800012-46
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Bystyret

Møtedato
21.11.2018

Godkjenning av protokoll fra bystyrets møte 24.10.18

Forslag til vedtak

[Bystyret godkjenner protokoll fra bystyrets møte 24.10.18.](#)

Ragnar Evensen
Rådmann

Anne Lise Holand Aabø
Formannskapssekretær

Vedlegg:
Protokoll fra bystyrets møte 24.10.18

Punkt 128/18: KKP - forespørsel fra bystyret vedr. samfunns- og miljøansvar

Bilag

Vedtak KOMMUN, 06112018, Sak 88/18, KKP - forespørsel fra bystyret vedr. samfunns- og miljøansvar

Forespørsel fra bystyret vedrørende eierskapsmelding

Dato 29. oktober 2018
Saksnr.: 201812488-2
Saksbehandler Terje Fjellvang

Saksgang
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
14.11.2018
21.11.2018

KKP - forespørsel fra bystyret vedr. samfunns- og miljøansvar

Sammendrag

Bystyret vedtok i sak 88/18 følgende:

Bystyret ber om at styret i KKP vurderer om det er i tråd med Kristiansand kommunes eierskapsmelding pkt. 2.8, krav til aktivt samfunns- og miljøansvar, å investere i olje- og gassbransjen og våpenindustri.

KKP svarer i vedlagte brev datert 31.08.18 på bystyrets forespørsel. I svaret fra KKP redegjøres det for de etiske kriterier for investeringer i verdipapirer.

Forslag til vedtak

[Bystyret tar redegjørelsen fra Kristiansand kommunal pensjonskasse til orientering.](#)

Ragnar Evensen
Rådmann

Terje Fjellvang
Økonomidirektør

Vedlegg:
Brev datert 31.08.18 fra KKP.

Bakgrunn for saken

Bystyret vedtok i sak 88/18 følgende:

Bystyret ber om at styret i KKP vurderer om det er i tråd med Kristiansand kommunes eierskapsmelding pkt. 2.8, krav til aktivt samfunns- og miljøansvar, å investere i olje- og gassbransjen og våpenindustri.

KKP har i vedlagte brev datert 31.08.18 svart på bystyrets forespørsel.

KKP er organisert som en selveiende institusjon for å forvalte pensjonsordningen for Kristiansand kommune samt andre virksomheter der kommunen har interesser f.eks. KBR IKS.

KKP omfattes med bakgrunn i organisasjonsform ikke av eierskapsmeldingen fra Kristiansand kommune.

På den annen side utgjør Kristiansand kommune den klart største sponsor for KKP med over 90 % av forvaltningskapitalen. Som det fremgår av svaret fra KKP, er styret vel kjent med eierskapsmeldingen og føringene for de virksomheter som omfattes av meldingen.

I svaret fra KKP redegjøres det for de etiske kriterier for investeringer i verdipapirer. Det vises videre til at det så langt styret er kjent med, heller ikke er uoverensstemmelser mellom KKPs investeringer og de investeringer som fremgår gjennom Kristiansand kommunes plasseringer i Energiverksfondet.

Punkt 129/18: Kristiansand kommunes a-krimmodell og seriøsitetsbestemmelser for bygg- og anleggskontrakter

Bilag

Vedtak KOMMUN, 09102018, Sak 76/18, Kristiansand kommunes a-krimmodell og seriøsitetsbestemmelser for bygg- og anleggskontrakter

Fullmakt - vedlegg 1

seriøsitetsbestemmelser - vedlegg 2

kommentarer fra Håndverkerforeningen - vedlegg 3

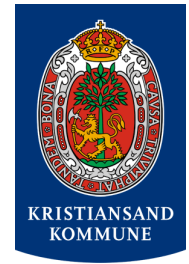
Fellesforbundet - høringsuttalelse

MEF Uttalelse A-Krim og seriøsitets bestemmelser

EBA Høring Seriøsitetsbestemmelser

Revidert uttalelse fra Krs Håndverkerforening 221018

Rådmannens kommentarer til revidert uttalelse fra Håndverkerforeningen

Dato 26. september 2018
Saksnr.: 201816102-2
Saksbehandler Nils Kristian Aarsland
Hans-Christian Gram

Saksgang

Kommunalutvalget
Kommunalutvalget
Bystyret

Møtedato

09.10.2018
06.11.2018
21.11.2018

Kristiansand kommunes a-krimmodell og seriøsitetsbestemmelser for bygg- og anleggskontrakter

Ved behandlingen av Kristiansand kommunes a-krimmodell og seriøsitetsbestemmelser vedtok kommunalutvalget 9. oktober (sak 76/18): «Saken utsettes og sendes på høring til berørte parter.»

Rådmannen legger med dette frem saken etter at den har vært til høring til berørte parter. Innkomne høringsuttalelser følger som vedlegg til saken. Rådmannens vurdering og oppfølging av innspillene er omtalt i bakgrunnen for saken.

Sammendrag

Rådmannen legger med dette frem forslag til tiltak for å bekjempe sosial dumping og arbeidslivskriminalitet (a-krim) blant leverandører til Kristiansand kommune. Tiltakene omfatter en a-krimmodell og reviderte seriøsitetsbestemmelser. A-krimmodellen skal gjelde for alle leverandører av tjenester til Kristiansand kommune. Reviderte seriøsitetsbestemmelser skal, sammen med a-krimprinsippene, gjelde i bygg- og anleggskontrakter.

Målet med å etablere en egen a-krimmodell er å oppnå effektiv kontroll og oppfølging av alle tjenesteleverandører til Kristiansand kommune. Et hovedelement i a-krimmodellen er at kommunen vil kreve fullmakt fra leverandørene til bruk av taushetsbelagt informasjon i oppfølging og kontroll.

I bygg- og anleggskontrakter stiller Kristiansand kommune krav til at leverandørene skal oppfylle kommunens seriøsitetsbestemmelser. Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) har utarbeidet reviderte seriøsitetskrav til bygge- og anleggsbransjen. Kravene er utarbeidet i samarbeid med Fellesforbundet, Byggenæringens Landsforening (BNL) og Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon i Norge (KS).

Rådmannen anbefaler å legge denne modellen til grunn med enkelte tillegg.

Rådmannens vurdering

Rådmannen er opptatt av at Kristiansand kommune skal ha nulltoleranse til sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Det er et klart mål for rådmannen at alle leverandører av tjenester til Kristiansand kommune skal opptre i samsvar med lover og regler for arbeidslivet. Med tydelige krav til leverandørene og effektiv oppfølging og kontroll, ønsker rådmannen å legge til rette for seriøse aktører og et trygt arbeidsmarked i regionen.

Det er sentralt for rådmannen at kravene skal være gjenstand for effektiv kontroll. Kommunen skal ha kompetanse, ressurser og system for å følge opp og kontrollere at a-krimprinsippene og seriøsitetsbestemmelsene blir etterlevd.

Kommunen deltar sammen med andre storbyer i et prosjekt ledet av Bergen kommune for anskaffelse av et system for registrering av inn- og utpassering på byggeplasser. Dette vil være HMSREG, som Oslo kommune bruker i dag, eller et tilsvarende system. Systemet viser til enhver tid hvilke arbeidere som er inne, hvilke firma de tilhører, personalia osv. Systemet gir også mulighet for kryssing av data mot offentlige registre som eksempelvis foretaksregisteret. Implementering av et slikt system vil bidra til å effektivisere oppfølging og kontroll av leverandører.

For å begrense useriøse aktørers handlingsrom innenfor all kommunal virksomhet anbefaler rådmannen at kommunens a-krimmodell og seriøsitetsbestemmelsene, så langt som mulig, også legges til grunn ved anskaffelser av tjenester i kommunens heleide og deleide selskaper.

Forslag til vedtak

1. Kristiansand kommunes a-krimmodell skal benyttes ved oppfølging og kontroll av leverandører av tjenester til Kristiansand kommune.
2. Seriøsitetsbestemmelsene skal benyttes ved oppfølging og kontroll av bygg- og anleggskontrakter til Kristiansand kommune.
3. Bystyret anmoder rådmannen om å ta initiativ til at kommunens heleide og deleide selskaper legger Kristiansand kommunes a-krimmodell og seriøsitetsbestemmelser til grunn ved gjennomføring av tjenesteanskaffelser.

Ragnar Evensen
Rådmann

Terje Fjellvang
Økonomidirektør

Terje Lilletvedt
Teknisk direktør

Vedlegg 1: Fullmakt

Vedlegg 2: Seriøsitetsbestemmelser

Vedlegg 3: Kristiansand Håndverkerforening sine kommentarer til seriøsitetsbestemmelsene

Vedlegg 4: Høringsuttalelse fra Fellesforbundet

Vedlegg 5: Høringsuttalelse fra Maskinentreprenørenes forbund (Mef)

Vedlegg 6: Høringsuttalelse fra Entreprenørforeningen Bygg- og anlegg (EBA)

Bakgrunn for saken

Kristiansand kommunes a-krimmodell

Mål for a-krimmodellen

Målet med Kristiansand kommunes a-krimmodell er å bekjempe sosial dumping og arbeidslivskriminalitet¹ (a-krim). A-krimmodellen skal sikre at leverandører av tjenester til Kristiansand kommune opptrer i samsvar med lover og regler om lønns- og arbeidsforhold, trygder, skatter og avgifter. Gjennom effektiv kontroll i anbudsfasen, og systematisk oppfølging og kontroll i kontraktsfasen, skal kommunen vise nulltoleranse for useriøse aktører.

Kristiansand kommune vil kreve at aktører som ønsker å levere tjenester til kommunen må gi kommunen fullmakt til å bruke taushetsbelagt informasjon om lønn, skatter og avgifter i kontroll av leverandørene.

Ved å legge frem egen a-krimmodell ønsker rådmannen å øke innsatsen mot arbeidslivskriminalitet i alle tjenesteanskaffelser kommunen foretar. Erfaring fra sammenlignbare kommuner er at oppfølging og kontroll er en stor utfordring. A-krimmodellen fokuserer på noen få sentrale a-krimprinsipp som skal være gjenstand for effektiv kontroll. Kontroller, med tydelige sanksjoner ved brudd, skal vise leverandørene at kommunen mener alvor når en krever at leverandørene skal opptre i samsvar med lov og regelverk.

Nye stillinger og kompetanseheving skal bidra til at a-krimprinsippene følges opp og kontrolleres. Kristiansand kommune har følgende mål for a-krimmodellen:

- A-krimprinsippene skal kontrolleres i alle tjenesteanskaffelser til kommune.
- Fullmakt fra leverandørene til bruk av taushetsbelagt informasjon skal virke preventivt og gi effektiv kontroll.
- Kommunen skal ha ressurser, kompetanse og system for oppfølging og kontroll av leverandører.

Kristiansand kommunes a-krimprinsipp

Følgende prinsipp vil ligge til grunn for valg og oppfølging av leverandører:

1. Leverandørene, deres underleverandører, eiere (ved styreleder) og daglig leder skal gi kommunen fullmakter til å bruke taushetsbelagt a-kriminformasjon² i oppfølging og kontroll.
2. Leverandørene, deres underleverandører, eiere (ved styreleder) og daglig leder skal være skikket for oppdraget. Med skikket menes her:
 - Leverandørene og underleverandørene skal betale lønn, skatter og avgifter i samsvar med gjeldende regelverk.
 - Daglig leder og styreleder skal ikke ha vært involvert i alvorlige eller gjentatte brudd på skatte- og avgiftsregler, lovstridig konkurshistorikk eller lignende forhold den senere tid (Jf. vedlagt fullmakt).
 - Ansatte hos leverandørene og underleverandørene skal ha forutsigbare lønns- og arbeidsbetingelser i samsvar med, eller bedre enn, gjeldende tariff. Utbetalingene av lønn og annen godtgjørelse skal skje gjennom elektroniske banktjenester.

Når skal modellen brukes?

Et sentralt element i modellen er at leverandører, som innstilles til kontrakt med kommunen, må gi kommunen fullmakt til å bruke taushetsbelagt informasjon i kontroll og oppfølging. Fullmakten gir kommunen anledning til å legge opplysninger om lønns- og arbeidsforhold, skatte- og avgifter og konkurshistorikk knyttet til daglig leder og styreleder til grunn i

¹ A-krim er definert som; «Handlinger som bryter med norske lover om lønns- og arbeidsforhold, trygder, skatter og avgifter, gjerne utført organisert, som utnytter arbeidstakere eller virker konkurransevridende og undergraver samfunnsstrukturen» (Statens Strategi mot arbeidslivskriminalitet (2017)).

² Med a-kriminformasjon menes her informasjon om lønns- og arbeidsforhold, trygder, skatter og avgifter og andre a-krim relaterte opplysninger som Arbeidstilsynet, NAV, politi, Skatteetaten og kemneren har.

vurdering av om leverandørene og deres ledere er skikket for oppdraget. Fullmakten omfatter bruk av informasjon fra kemneren og andre offentlige kontrollorgan (dvs fra NAV, politiet, Skatteetaten og Arbeidstilsynet). Fullmaktsskjema, med informasjon om hvilken informasjon som innhentes, følger som vedlegg 1. Dersom kommunen ikke mottar signert fullmakt fra leverandør og eventuelle underleverandører før kontraktsignering vil dette anses som et vesentlig forbehold til kontrakten som vil medføre at både hovedleverandør og eventuelle underleverandører kan avvises.

Kontroller av leverandører som innstilles til kontrakt vil være et viktig virkemiddel for å unngå at kommunen inngår avtaler med useriøse leverandører. Målet er at kravet om fullmakt til bruk av taushetsbelagt informasjon skal virke preventivt – useriøse leverandører vil oppleve at det ikke er mulig å bli leverandør til kommunen når a-krimrelaterte krav ikke er oppfylt.

I de tilfeller der det er nyopprettede firma, hvor det ikke finnes registrert informasjon knyttet til betaling av lønn, skatter og avgifter (forhold som kontrolleres iht. kulepunkt én over) vil det være særlig aktuelt å vurdere daglig leder og styreleders «egnethet». Dvs om de har vært involvert i alvorlige eller gjentatte brudd på skatte- og avgiftsregler, lovstridig konkurshistorikk eller lignende forhold den senere tid. Etter FOA kan kommunen avvise leverandører dersom det avdekkes alvorlige brudd (forhold hvor det foreligger dom), eller gjentatte brudd som tilsier at dette er aktører som ikke har tilstrekkelig «yrkesmessige integritet».

I oppfølging av kontrakter må kommunen velge ut leverandører for kontroll basert på en vurdering av risiko for a-krim. Følgende bransjer, hvor kommunen foretar kjøp av tjenester, er særlig utsatt for a-krim³;

- bygg- og anlegg
- renhold
- håndverkertjenester
- bemanningsbransjen

Kontroll bør også omfatte mindre leverandører og enkeltmannsforetak der det er viktig å vise den aktuelle bransjen at kommunen mener alvor. Dette kan eksempelvis gjelde mindre håndverkertjenester.

Leverandører som kommunen har lite informasjon om i anbudsfasen vil være særlig viktig å følge opp og kontrollere i kontraktsfasen. Dette gjelder særlig nyopprettede firma og utenlandske firma som ikke er registrert i Norge.

Innenfor bygg- og anleggskontrakter er det naturlig å se oppfølging og kontroll av a-krim-prinsippene i sammenheng med kontroll av kommunens seriøsitetsbestemmelser.

Gjennomføring av kontroller og oppfølging av avvik med pålegg om retting og sanksjoner vil i stor grad følge Difi (Direktoratet for forvaltning og IKT) sin anbefaling til kontraktsoppfølging.⁴

Hvis det avdekkes brudd må det iverksettes tiltak. Tiltak og sanksjoner skal iverksettes ut fra bruddets alvorlighetsgrad og omfang. Mulige sanksjoner er;

- retting
- dagbøter
- tilbakeholdelse av kontraktssum
- heving

³ Informasjon om risikobransjer er hentet fra: Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningssenter (NTAS) sin «Situasjonsbeskrivelse av arbeidslivskriminalitet i Norge» (Situasjonsbeskrivelse 2017), tilbakemeldinger fra andre kommuner og erfaringen fra a-krim samarbeidet lokalt

⁴ Disse er beskrevet i Difis veileder; «Lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter, Veileder om beste praksis».

Levererandører kan i kontraktsperioden, med godkjenning fra oppdragsgiver, hente inn nye underleverandører. Det er sentralt at oppdragsgiver krever fullmakt og foretar kontroll av at a-krimprinsippene følges også av nye underleverandører.

A-krim ressursgruppe og plan for kontroll

Det vil bli opprettet en ressursgruppe bestående av representanter fra innkjøpsenheten, innkjøpere fra berørte enheter, HMS-rådgivere fra Teknisk sektor og a-krimkoordinator fra kemnerkontoret. Arbeidet i ressursgruppen vil bli koordinert av kommunes a-krimkoordinator. Gruppens hovedoppgave blir å bistå den enkelte enhet i planlegging og gjennomføring av kontroller.

Gjennom kemnerens deltakelse i A-krim samarbeidet med Arbeidstilsynet, Skatteetaten, politiet og NAV er det også mulig å koordinere kommunens egne kontroller med kontroller som gjennomføres av A-krim samarbeidet eller en av etatene som er med der.

Det vil bli utarbeidet rutiner for gjennomføring av stedlige kontroller. Ressursgruppen vil opparbeide kompetanse i gjennomføring av kontroller og kunnskap om trender og risiko og hvordan kommunen til enhver tid bør følge opp og forebygge a-krim på en effektiv måte. Kemneren vil bidra med oppbygging av kunnskap rundt a-krim i ressursgruppen.

Kristiansand kommunes seriøsitetsbestemmelser

Kristiansand kommune er som en betydelig bestiller av bygg- og anleggsarbeider fra det private markedet svært opptatt av at bestillingene har tydelige krav som følger opp både lover og forskrifter men også politiske forventninger og vedtak. Et av fokusområdene er å bidra til bekjempelse av arbeidslivskriminalitet.

Kristiansand Kommune har et omfattende kontrakt- og dokumentregime som ligger til grunn for våre bygge- og anleggskontrakter. I hovedsak er disse basert på Norsk Standard sine kontraktsformularer som i tillegg er supplert med egne kontraktspunkter for å sikre ivaretagelse av særskilte forhold vi er opptatt av.

Kontraktsgrunnlagene justeres med jevne mellomrom og ved en av de større justeringene ble den såkalte «Skiens modellen» supplert med kommunens egne krav og implementert i sin helhet.

Kommunen er svært opptatt av å være en aktiv pådriver og medspiller slik at man kan bidra til en optimal seriøsitet i bygge- og anleggsbransjen. Kristiansand kommune har en god dialog med både Håndverkerforeningen og EBA for å sikre at man er samstemte om målet og har bransjehåndterbare krav og et håndterbart kontrollregime.

I tidligere politiske debatter trekkes ofte Oslo modellen frem som en modell som bør implementeres i sin helhet i Kristiansand. Det er viktig at kommunen legger opp til et system som sikrer muligheten til å ha et tilfredsstillende kontrollregime og ikke minst krav som markedet er i stand til å håndtere.

Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) har utarbeidet seriøsitetskrav til bygge og anleggsbransjen. Kravene er utarbeidet i samarbeid med Fellesforbundet, BNL og KS. Kristiansand Eiendom anbefaler å legge denne modellen til grunn med enkelte tillegg.

Foreslåtte seriøsitetsbestemmelser for Kristiansand tar som nevnt utgangspunkt i Difi sin modell styrket lokalt med følgende tillegg;

- Faglærte håndverkere 50 % (Difi foreslår 40 %)
- Lærlinger 10 % (Difi foreslår 7 %)
- Krav om dokumentert yrkesskadeforsikring
- Krav om innsyn i mannskapslister

- Krav om arbeidstilsynets godkjenning ved byggrenhold
- Forholdet til ILOs kjernekonvensjoner

Bransjeavklaring og høring

Kristiansand Eiendom var i dialog med EBA og Håndverkerforening før saken ble lagt frem for kommunalutvalget 9. oktober 2018. Det var i hovedsak enighet om bestemmelsene. EBA støttet forslaget i sin helhet mens Håndverkerforeningen hadde innvendinger, jf vedlagt høringsuttalelse som fulgte saken til behandling 9. okt. Håndverkerforeningens innvendinger er kommentert av administrasjonen under;

- *Pliktig medlemskap i Startbank eller tilsvarende bør kun gjelde hovedleverandører.*
Kommunen er av den oppfatning at pliktig medlemskap i Startbank eller tilsvarende har en liten kostnad og gevinsten for oppdragsgiver forsvares kravet (omsetning < 10 mill. kr koster kr 2400 inkl. mva. pr år og omsetning > 10 mill. kr koster 5400 inkl. mva. pr år). Et sentralt moment for kommunen for å kreve medlemskap i Startbank er at oppdragsgiver får automatisk melding ved endringer i registrert informasjon om selskapene.
- *Støtter kravet til minimum 50 % faglærte håndverkere, men det kan være krav til 60 %.*
Kravet kommunen har foreslått er 50 % - dette er 10 % over Difi sine anbefalinger og er et minimumskrav. Det legges opp til at det skal gjøres konkrete vurderinger i hver enkelt konkurranse og avhengig av prosjektets karakter vil måltallet kunne settes høyere enn 50 %.

Når det gjelder spørsmålet om personer under opplæring skal kunne godkjennes på linje med fagbrev er dette Difi sin anbefaling samtidig som kommunen mener det er viktig å legge til rette for at det kan være individuelle prosesser i utdanningsløpet.

Lærlinger - krav om meget god begrunnelse for å fravike kravet til lærlinger, og strengere reaksjon ved brudd. Kommunen er enig med Håndverkerforeningen i at det skal kreves en god begrunnelse for avvik knyttet til forholdsmessighet men for øvrig ønsker kommunen å forholde seg til de omforente formuleringene i Difi sine anbefalinger.

- *Bruk av underleverandører, herunder innleid arbeidskraft – kun ett ledd.* Kristiansand kommune går her inn for å bruke anbefalte seriøsitetskrav ("Difimodellen"). Kravet er her maks to ledd underentreprenører og hvor bruk av innleie skal varsles og kan nektes ved saklig grunn.

Det viktige er at kommunen som oppdragsgiver begrenser lengden på kontraktskjeden i overensstemmelse med regelverket, og at man til enhver tid har kontroll over hvem som er på byggeplassene. Samtidig er det viktig at adgangen til bruk av underentreprenører ikke begrenses så sterkt at bestemmelsen ikke blir praktikabelt. Kristiansand kommune skal bruke kontraktsbestemmelsen på til dels store, komplekse hoved-/totalentreprisekontrakter med høy grad av spesialkompetanse. Kommunens erfaringer tilsier at en begrensning til ett ledd underentreprenør blir for trangt i slike prosjekter og vil kunne vanskeliggjøre gjennomføringen av prosjektet og dessuten vil kunne begrense interessen for kommunale oppdrag. Ved bruk av Difimodellen med maks to ledd underentreprenører, vil for eksempel rørlegger (UE ledd 1) kunne sette bort rørisolering, som er et eget kompetanseområde (UE ledd 2). Tilsvarende vil for eksempel VVS entreprenøren (UE ledd 1) kunne sette bort automasjon, som er et eget kompetanseområde (UE ledd nr. 2).

Til foreningens kommentar om at regelen må være ett ledd, men med mulighet til dispensasjon fra byggherre når det er behov for å leie inn et spesialistfirma/nisjefirma, tilsier kommunens erfaring at det i praksis er behov for to UE-ledd innenfor mange fag på kommunale prosjekter, ref. over. Maks ett ledd UE ville vært praktisk og gjennomførbart

ved delte entrepriser på for eksempel maleropdrag mv., men det er ikke dette bestemmelsene skal brukes på. Viser her også til anskaffelsesforskriften som krever at det maksimale antall ledd oppdragsgiveren kan godta skal angis i anskaffelsesdokumentene. Oppdragsgivers mulighet til å godta flere ledd er etter forskriften begrenset til der "uforutsette omstendigheter" gjør det nødvendig for å få gjennomført kontrakten. På kommunens hoved-/totalentreprisekontrakter vil det ikke være "uforutsett" at det er behov for to ledd UE innenfor mange fag, og unntaket kan da ikke brukes. Både forskriften og det grunnleggende kravet til forutberegnelighet i anskaffelsesregelverket tilsier dermed at man på kommunens kontrakter bør bruke Difi-bestemmelsen om maks to ledd UE.

Høring – oppfølging av vedtaket i kommunalutvalget 9. oktober

Saksfremlegget med vedlegg, som var til behandling i kommunalutvalget 9. oktober, ble sendt på høring 10. okt. Følgende høringsinstanser ble invitert til å komme med høringsuttalelser innen 24. okt: Byggmesterforeningen, Maskinentreprenørenes forening (MEF), Fellesforbundet, LO, NHO, EBA, Transportarbeiderforeningen, NITO og Kristiansand Håndverkerforening. Berørte parter ble også invitert til et innspills- /drøftingsmøte 16. okt.

MEF var den eneste høringsinstansen som kom på møtet 16. okt. Der advarte de mot å stille for strenge krav til andel lærlinger innen maskinfaget. De viste for eksempel til at store entreprenør på veiprojekt øst for Arendal «støvsuger» markedet for lærlinger innen maskinfaget. Når veiutbyggingen vest for Kristiansand kommer i gang vil situasjonen bli ytterligere forverret. Maskinentreprenørene ønsker ordninger med praksiskandidater velkomment som lærlinger.

MEF etterlyste også at det står noe om hvordan kommunen vil følge opp kravet til lærlinger for entreprenører som kommunen inngår rammeavtale med. Her er svaret at kommunens seriøsitetsbestemmelser i utgangspunktet vil ligge til grunn, men at det i det enkelte prosjekt må vurderes hva som vil være hensiktsmessig. Rådmannen viser for øvrig til vedlagt høringsuttalelse fra MEF.

I tillegg til tidligere innkommet uttalelse fra Håndverkerforeningen og uttalelsene fra MEF, har Fellesforbundet og EBA levert høringsuttalelser som ligger ved saken.

Administrasjonens kommentarer til uttalelsene fra Fellesforbundet

Kravet til faglærte håndverkere «*må kunne oppfylles uten at det gis anledning til å regne praksiskandidater inn i denne kvoten*». Administrasjonen har her samme formulering som Difi har i forslaget til seriøsitetsbestemmelser som også Fellesforbundet sentralt står bak. Difi poengterer at prinsippet om forholdsmessighet er sentralt i seriøsitetsbestemmelsene. Kravene må stå i samsvar med krav i gjeldende lov og forskrift. Kravet til andel faglærte og andel lærlinger må også henge sammen - lærlinger må ha godkjente veiledere. Når kommunen har valgt å bruke samme formulering som Difi – at kravet til faglærte håndverkere «*kan også oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæringen og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5*», så er det fordi dette omfatter kandidater som har minimum 5 eller 6 års arbeidserfaring innen sitt fag. Praksiskandidatene oppfyller dermed også kravene til praksisår for å kunne godkjennes som veiledere for lærlinger til tross for manglende fagbrev.

Fellesforbundet støtter adgangen til å ha to ledd underentreprenører (UE) under hovedleverandør, men det betinger at innleie anses som et ledd på linje med UE.

Fellesforbundet viser også til Stortingets vedtak om endringer i arbeidsmiljøloven som trer i kraft fra 01.01.19. Endringene innebærer at innleie fra bemanningsbyrå kun er tillatt for bedrifter som er bundet av landsomfattende tariffavtale med fagforening med innstillingsrett.

Difi er tydelige på at innleie ikke er å regne som et ledd UE i deres forslag til seriøsitetstbestemmelser. Administrasjonen anbefaler at Kristiansand kommune forholder seg til denne vurderingen og ikke legger til grunn at innleide skal regnes som et ledd UE. Administrasjonen mener imidlertid at det er viktig med tett oppfølging og kontroll av at reglene knyttet til innleie blir overholdt, jf punkt 7 «krav til lønns- og arbeidsvilkår» i forslaget til seriøsitetstbestemmelser. Dette gjelder også oppfølging og kontroll av at de nye bestemmelsene i arbeidsmiljøloven § 14-12 (2) om tarifflønn til innleid arbeidskraft overholdes.

Administrasjonen vil her også nevne at implementeringen av et adgangsregistreringssystem (HMSREG eller lignende) vil gi en betydelig styrking i kommunens mulighet for kontroll med hvilke arbeidere (deres ansettelsesforhold, lønns- og arbeidsbetingelser) som er på kommunens bygge- og anleggsplasser til enhver tid.

Høringsuttalelsen fra EBA

Administrasjonene har ingen merknader til EBAs høringsuttalelse utover å støtte deres vurdering av at de er en "tung" aktør som det er viktig å lytte til. Etter EBAs egen vurdering står foreningens medlemsbedrifter for ca 80 % av byggerelaterte prosjekter i kommunen. EBA står sammen med KS og Fellesforbundet bak Difis "nasjonale" forslaget til seriøsitetstbestemmelser. EBA oppfordrer kommunen til i størst mulig grad å forholde seg til Difismodell da disse bestemmelsene danner en nasjonal standard som skaper forutsigbarhet for leverandørene som skal oppfylle kravene.

Bruk av a-krimmodell og seriøsitetstbestemmelser i heleide og deleide selskaper

Rådmannen er opptatt av at arbeidet mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet i kristiansandsregionen må utvikles i samarbeid med andre offentlige kontrollorgan, (A-krim-senteret) nabokommuner, fylkeskommunen og private aktører. Målet er stoppe handlingsrommet for useriøse aktørers i offentlig og privat sektor i hele regionen. Etter rådmannens vurdering vil et naturlig skritt i det videre arbeidet være at kommunale heleide og deleide selskaper må implementere a-krimmodellen og seriøsitetstbestemmelsene i sine anskaffelser av tjenester og i bygg- og anleggskontrakter.

Punkt 130/18: Evaluering av sommerskolen 2018 Sommerskole som en forsøksordning i Kristiansand kommune

Bilag

Vedtak OPPVEK, 16102018, Sak 72/18, Evaluering av sommerskolen 2018 Sommerskole som en forsøksordning i Kristiansand kommune

Vedtak FORMAN, 31102018, Sak 127/18, Evaluering av sommerskolen 2018 Sommerskole som en forsøksordning i Kristiansand kommune

Budsjett Sommerskolen

Brosjyre Sommerskole 2018

Dato 28. september 2018
Saksnr.: 201611475-8
Saksbehandler Ole Martin Kyllø

Saksgang

Oppvekststyret
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

16.10.2018
31.10.2018
21.11.2018

Evaluering av sommerskolen 2018 Sommerskole som en forsøksordning i Kristiansand kommune

Sammendrag

Oppsummering og rapport

Bystyret vedtok 26.10.2016 innføring av sommerskole som en 2-årig forsøksperiode med oppstart sommeren 2017. Oppvekststyret har gitt rammene for opplegg og innhold for sommerskolen. Oppvekstdirektøren har ansvar og prosjektledelsen for gjennomføringen i forsøksperioden. Ulike kommunale enheter og et bredt utvalg organisasjoner leverer innhold til kursene på sommerskolen.

Kristiansand ønsker en sommerskole som innebærer undervisning på en annen måte enn i den vanlige skolehverdagen, som kan gi spennende opplevelser, større deltakelse for den enkelte elev og som vil inspirere til økt læring. Kursene skal være varierte og bidra til samarbeid, kommunikasjon og språkutvikling. Elevene skal oppleve et bredt utvalg av spennende aktiviteter.

Sommerskolen ble gjennomført for første gang i 2017 og, etter evaluering av det første året, gjennomført med enkelte forandringer sommeren 2018. Base for sommerskolen var Grim skole. 163 elever deltok i 2017 og 310 deltok i 2018. Et bredt utvalg organisasjoner deltok i 2018 som samarbeidspartnere. Tilbakemeldingene fra deltakerne, foresatte og samarbeidspartnere er meget positive. De erfaringene som ble gjort disse to årene gir et godt utgangspunkt for en fast etablering av Sommerskolen Kristiansand.

Forslag til vedtak

Sommerskolen Kristiansand videreføres som en permanent ordning fra 2019, innenfor rammen på 1 million kroner.

Ragnar Evensen
Rådmann

Svein Ove Ueland
Oppvekstdirektør
Tittel på saksbehandler.

Vedlegg:
Infofolder Sommerskolen Kristiansand, 2018
Budsjett Sommerskolen Kristiansand 2018

Bakgrunn for saken

Bystyret vedtok 26.10.2016 innføring av sommerskole som en 2-årig forsøksperiode med oppstart sommeren 2017. Kristiansand ønsker å utvikle en sommerskole som innebærer undervisning på en annen måte enn i den vanlige skolehverdagen, som kan gi spennende opplevelser, større deltakelse for den enkelte elev og som vil inspirere til økt læring.

Kursene skal være varierte og bidra til samarbeid, kommunikasjon og språkutvikling. Og elevene skal oppleve et bredt utvalg av spennende aktiviteter.

Oppvekstdirektøren har ansvar og prosjektledelsen for opplegg og gjennomføring av sommerskolen i forsøksperioden. Ulike organisasjoner har laget innhold til kursene på sommerskolen, i samarbeid med faglederen hos oppvekstdirektøren.

Oppsummering og rapport 2018

Forarbeid og gjennomføring

Arbeidet med å lage program for andre år av sommerskolen startet i januar 2018. Etter erfaringene fra 2017 ble det bestemt at målgruppe for sommerskolen 2018 skulle være mellomtrinnet. En elektronisk undersøkelse om hva slags kurs de kunne tenke seg ble laget og distribuert til elevene på mellomtrinnet i Kristiansand. Det kom inn 498 svar.

På bakgrunn av svarene ble diverse samarbeidspartnere kontaktet og bedt om å komme med forslag til kurs. 5 partnere endte opp med å tilby 6 kurs: Kulturskolen Knuden, Vitensenteret, Geitmyra matkultursenter, Midt-Agder friluftsråd og Gadekunstlauget i Kristiansand. Et av kursene fikk få påmeldinger og ble ikke gjennomført.

Det ble laget en liten brosjyre om tilbudet. Denne ble distribuert til samtlige elever på mellomtrinnet. I tillegg ble det laget en egen hjemmeside for Sommerskolen Kristiansand (www.SommerskolenKristiansand.no) som ga fylldigere informasjon om sommerskolen og kursene. Påmelding ble også gjort gjennom denne nettsiden.

Påmeldingen startet 9. april og var åpen til 1. mai. Det ble åpnet for å melde seg på ledige plasser også etter denne datoen. Gjennom hele påmeldingsperioden ble antallet påmeldte overvåket for å vurdere om det var behov for å gå bredere ut med informasjon. Dette viste seg å ikke være nødvendig. I alt 333 elever hadde søkt sommerskolen innen fristen. Etter loddtrekning ble 310 elever tilbudt plass på et av kursene.

Gjennomføring

Sommerskolen ble arrangert i første og siste uke av skolenes ordinære sommerferie (uke 26 og uke 33). Deltakere var elever fra 5. – 7. trinn. Igjen var basen for sommerskolen Grim skole. Alle elevene startet og avsluttet uka på Grim og de fleste elevene hadde tilholdssted, eller startet og avsluttet dagene sine der.

Hver elevgruppe hadde en assistent. Disse var ansatt direkte av sommerskolen og hadde som hovedoppgave å se til at alle elevene hadde det bra. Flere av assistentene hadde også bakgrunn som var nyttige for akkurat det kurset de var tildelt.

Dagene varte fra 09:00 til 15:00. De aller fleste elevene møtte hver dag. Enkelte foresatte valgte å ta sitt barn ut av sommerskolen 1-2 dager for andre aktiviteter/ferietur. Hvem som til enhver tid var tilstede ble nøye fulgt opp av fagleder i, samarbeid med assistentene.

Hvert kurs ble kjørt to ganger, bortsett fra kurset ved Geitmyra som først ble klart til uke 33. Hvert kurs hadde 30 plasser tilgjengelig, bortsett fra Vitensenteret som hadde 60.

Ved oppstarten til sommerskolen 2018 var det en kort «seremoni» for alle elever, med registrering og utdeling av T-skjorte. I løpet av uka ble det filmet korte klipp fra alle kursene og ved ukas slutt ble den ferdige filmen vist. I tillegg stilte enkelte av kursene opp med innslag, slik at det ble en flott felles avslutning.

Kurstilbudet

Disse kursene var en del av sommerskolen 2018:

Vitenklubb - Elevene fikk prøve seg både innenfor kjemi, fysikk, elektronikk, design og koding. De laget kremer og høyttalere, designet trykk som ble skrevet ut og trykket på tøy og de programmerte roboter de kunne spille med. 116 elever deltok på kurset i løpet av begge ukene. Kurset ble holdt av Vitensenteret.

Spiselig naturfag - Elevene lærte, blant annet, om fisk og annet liv i havet og ulike måter å bevare og tilberede dette. De røykte og saltet fisk, laget ost av myse, dynegrøt og sashimi av hval. 30 elever deltok på kurset i uke 33. Kurset ble holdt av Geitmyra matkultursenter.

INN i naturen Aktiv ute - Elevene fikk prøve seg på ulike uteaktiviteter. De satt opp telt og lagde mat ute. De utfordret seg selv og hverandre i hinderløyper og de hadde en dag med fridykking og bading, samt en dag i klatrepark. Ja, også gikk de, mye. 58 elever deltok på kurset i løpet av begge ukene. Kurset ble holdt av Midt-Agder friluftsråd.

Improteater - To dyktige unge lærere geleidet elevene gjennom lek, improvisasjon og teatersport. De fikk utfordret seg selv på samarbeid og spontanitet og fantasien ble tatt i bruk til gagns. Gjennom uka ble elevene også sikrere på seg selv. 41 elever deltok på kurset i løpet av begge ukene. Kurset ble holdt av lærere fra Knuden kulturskole.

Om jeg fikk farge byen - Gjennom dette kurset fikk elevene lære om å skisse og planlegge en tegning og de fikk prøve seg som ekte gatekunstnere. De arbeidet på

frihånd og med ulike sjablonger. I tillegg til mindre arbeider, fikk elevene dekorere både i nybyen og på cruisekaia. 60 elever deltok på kurset i løpet av begge ukene. Kurset ble holdt av kunstnere fra Gadekunstlauget i Kristiansand.

Sommerskole for alle

Sommerskolen skal være et tilbud til alle. I påmeldingskjemaet var det plass til å notere om spesielle behov. Fagleder hadde kontakt per telefon og/eller e-post med foresatte som hadde meldt slike behov. Elevene ble ivaretatt på best mulig måte utfra sine forutsetninger. Ingen elever hadde behov for egen assistent dette året, men gruppeassistentene spilte en viktig rolle i å legge til rette for de som var noe usikre på å delta eller hadde behov for litt ekstra støtte. Fagleder var tilstede hver dag ved start og avslutning av dagen.

Elevgruppa

Av de 310 som deltok på kurs var det 117 gutter og 193 jenter. Samtlige av byen skoler med elever på mellomtrinnet hadde en eller flere elever på sommerskolen. Elevene fordelte seg slik: 145 elever fra 5. trinn, 124 elever fra 6. trinn og 31 fra 7. trinn.

Budsjett

Budsjettet for sommerskolen 2018 var 1 million kroner. Dette beløpet ble denne sommeren oversteget med ca. 97.000,- Dette skyldes i første rekke uklarheter rundt etableringen av Geitmyra matkultursenter, som resulterte i en ekstraregning på 50.000,- for kommunen.

Prisen samarbeidspartnerne hadde satt på sine kurs var gjennomsnittlig 75.000,- per uke/30 elever. Kost per elev for ei uke var gjennomsnittlig på ca. 2400,-.

Tilbakemeldinger

Tilbakemeldingen fra elever, foresatte og samarbeidspartnere er nesten utelukkende positive.

I etterkant av sommerskolen ble det sendt ut en enkel spørreundersøkelse til elevene. 122 elever svarte på denne. På en skala fra 1 til 10 scorer de «Hvor gøy synes du det var å delta på sommerskolen?» til 9,13. På samme skala scorer de «Hvor mye lærte du på sommerskolen?» til 8,32. På spørsmålet «Hva ville du forandret ved sommerskolen?» svarer 72 av 122 «Ingenting».

Samtidig med utsendelse av spørreundersøkelsen ble foresatte oppfordret til å sende tilbakemeldinger per e-post. 13 foreldre gjorde det. Samtlige tilbakemeldinger er positive. I tillegg har en rekke foresatte sendt SMSer med hyggelige tilbakemeldinger. Blant det som trekkes fram i tilbakemeldingene er: læringsinnhold, organisering og tilrettelegging, samt at dette er et godt tiltak for å gjøre gjennomføringen av en lang sommerferie noe lettere.

Samtlige av samarbeidspartnerne som holdt kurs, hadde en positiv opplevelse av dette, og vil gjerne være med å utvikle Sommerskolen Kristiansand videre.

Ledelsen ved Grim skole er positive til å ha vært base for sommerskolen disse to årene. De gir uttrykk for at det i år har vært mindre belastning fordi man gjorde seg noen erfaringer i fjor. I år falt den siste uka av sommerskolen sammen med planleggingsdager for skolen. Dette opplevdes uheldig av noen lærere.

Oppvekstdirektørens kommentarer

Opplegget rundt sommerskole i Kristiansand har vist seg å fungere meget bra. Et slikt gratis tilbud til elever føyer seg godt inn i kommunens satsing på et inkluderende læringsmiljø. Kursene har vært preget av elevaktive læringsopplevelser i fellesskap med andre.

Med tiden bør det være gode muligheter til å gradvis utvide dette tilbudet, slik at flere elever får anledning til å delta. Selv om det var få søkere fra ungdomstrinnet i 2017, som resulterte i at tilbudet gikk kun til mellomtrinnet i 2018, viser erfaringer fra blant annet sommerskolen i Drammen at de eldre elevene kommer etter hvert, når tilbudet blir bedre kjent.

Sommerskolens samarbeidspartnere har i stor grad vist at de evner å tilby læringsopplevelser som appellerer til målgruppen og byr på læring på en annerledes måte. I lys av den pågående fagfornyelsen vil det fremover være ønskelig å jobbe videre med nåværende og nye samarbeidspartnere, for å forankre det faglige innholdet i kursene som tilbys, i Overordnet del og i de enkelte fagplaner.

I dette arbeidet er det nødvendig å videreføre en ansvarlig leder for sommerskolen. I prøveperioden har denne lederen vært tilknyttet utviklings- og oppfølgingsavdelingen i oppvekstdirektørens stab, og dette bør videreføres skulle Sommerskolen Kristiansand bli en permanent ordning.

Regnskapet for sommerskolen i 2018 viser at 1 million rekker akkurat til det aktivitetsnivået skolen har hatt denne sommeren. I tillegg var det dette året ikke behov for personlige assistenter, slik at lønnsutgiftene ble noe lavere. Om det er ønskelig med en utvidelse av aktiviteten på sommerskolen bør også budsjettet utvides.

Punkt 131/18: Boligprogram 2019-2022

Bilag

Vedtak FORMAN, 14112018, Sak 137/18, Boligprogram 2019-2022

Vedtak KOMMUN, 06112018, Sak 91/18, Boligprogram 2019-2022

Boligprogram 2019-2022

Dato 25. oktober 2018
Saksnr.: 201802483-32
Saksbehandler Line Baasland

Saksgang
Kommunalutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
06.11.2018
14.11.2018
21.11.2018

Boligprogram 2019-2022

Sammendrag

Boligprogrammet er et eget program for virksomhetsområdet bolig. Kommunens boligprogram angir hvor utbyggingen til boliger er forventet gjennomført, til hvilket tidspunkt og til hvilket volum. Programmet er et styringsredskap for kommunen i forhold til private parter som grunneiere og utbyggere, og gir innspill og forutsetninger i forhold til spørsmål omkring oppstart og etableringer av boområder.

Det er i Kristiansand mot 2030 – kommuneplanens samfunnsdel, vedtatt at boligprogrammet skal benyttes mer aktivt for å styre utviklingen i ønsket retning før det foreligger ny arealdel. Boligprogrammet har tatt innover seg de føringer som er lagt i Kristiansand mot 2030.

Det er begrensninger i kapasitet på offentlig infrastruktur, spesielt innenfor avløp, og mange av kommunens utbyggingsområder ligger i områder med begrenset kapasitet, eller i områder hvor kapasiteten må avklares.

Boligprogrammet er i samsvar med gjeldende boligpolitikk. Ut fra den innmeldte aktivitet og prognoser har Kristiansand god boligarealreserve både handlingsprogramperioden og på lengre sikt.

Områdene Hamrevann og senterområdene i Vågsbygd er gitt rød fargekode. Administrasjonen anbefaler at det ikke igangsettes detaljregulering av disse områdene.

Høring av Boligprogrammet

Det kom inn 4 høringsuttalelser til boligprogrammet. Høringsuttalelsene er vurdert, og administrasjonen er kommet til at de som går på satsingsområder for utbygging og prioritering i boligprogrammet ikke tas til følge.

Anbefalingen om å skyve Hamrevann ut i tid er oppretthold. Dersom det åpnes opp for regulering av Hamrevann (blir behandlet i egen sak), vil boligprogrammet ta dette innover seg ved neste revisjon.

Det er gjort mindre endringer i boligprogrammet etter at det var på høring. Tabeller er oppdatert for nye befolkningsprognoser, teksten er oppdatert for status innen vann og avløp og tabell 3 er oppdatert for innspill og ny status.

Rådmannens anbefaling:

På bakgrunn av gjeldende politiske vedtak og innmeldte boligbehov har rådmannen følgende anbefaling:

- Kommunen skal for perioden 2019-2022 tilrettelegge for et byggevolum på ca 650 boliger pr. år
- Kommuneplanens samfunnsdel legger grunnlaget for prioritering av utbyggingsområder:
 - Prioritetsområdene for tilrettelegging av boligbygging og fortetting i kommuneplanens samfunnsdel, kapasitet på offentlig infrastruktur og boligbehov i bydelen skal vurderes før kommunen anbefaler/ikke anbefaler oppstart av regulering av et utbyggingsområde.
 - utbyggingsområdene som krever offentlig infrastruktur og som kommunen skal bidra til med tilrettelegging av, skal være i tråd med kommunens arealpolitikk
- Tabell 3 gir grunnlag for drøftelse av utbyggingsavtale.
- Kommunen vurderer fortløpende ifm revisjon av boligprogrammet prioriteringen av utbyggingsområder.

Dette betyr at det ved oppstart av nye reguleringsplaner skal det gjøres en vurdering om det skal anbefales oppstart, i henhold til angitte prioriteringskriterier.

For områder som er igangsatt regulert vil følgende prioriteringskriteriene legges til grunn, og vurderes i hver enkelt sak:

- Arealstrategien i kommuneplanens samfunnsdel
- Teknisk infrastruktur - Kapasitet på vann og avløp
- Kapasitet på skole
- Boligbehov i bydelen

For de områder hvor regulering er igangsatt og som ikke får en prioritering ift ovenfor omtalte kriterier kan dette bli konsekvensene:

- Utbygger blir tilbudt utbyggingsavtale, men uten kommunalt økonomisk bidrag og uten tilbud om momskompensasjon.

[Forslag til vedtak](#)

[Formannskapet vedtar Boligprogram 2019-2022](#)

Ragnar Evensen
Rådmann

Terje Lilletvedt
Teknisk direktør

Vedlegg:
Boligprogram 2019-2022

Bakgrunn for saken

Om boligprogrammet

Boligprogrammet er et eget program for virksomhetsområdet bolig. Kommunens boligprogram angir hvor utbyggingen til boliger er forventet gjennomført, til hvilket tidspunkt og til hvilket volum.

Programmet er et styringsredskap for kommunen i forhold til private parter som grunneiere og utbyggere, og gir innspill og forutsetninger i forhold til spørsmål omkring oppstart og etableringer av boområder. Behovet for tilrettelegging av sosial og teknisk infrastruktur vurderes særskilt. Boligprogrammet legger grunnlag for inngåelse av utbyggingsavtaler. Boligprogrammet legger grunnlag for kommunens handlingsprogram og budsjett.

Føringer for boligprogrammet

Boligprogrammet gir innledningsvis en oversikt over nasjonale og lokale rammebetingelser som er forutsatt vektlagt ifm utarbeidelse av boligprogrammet.

I kommunens utbyggingspolitikk står overbud av boliger som en rammebetingelse. Boligtilbud innenfor alle bydeler står også sentralt i utbyggingspolitikken. Høsten 2017 ble Kristiansand mot 2030, kommuneplanens samfunnsdel vedtatt. Det er i samfunnsdelen vedtatt at kommunen skal benytte boligprogrammet mer aktivt for å styre utviklingen i ønsket retning før det foreligger ny arealdel. Boligprogrammet har i denne revisjonen tatt innover seg de føringer som er lagt i Kommuneplanens samfunnsdel.

Det er begrensninger i kapasitet på offentlig infrastruktur. Spesielt innenfor avløp. Kapasiteten på avløp er illustrert på kart. Ut fra dette kan man se at det er mange av kommunens utbyggingsområder som enten ligger i områder med begrenset kapasitet, eller i områder hvor kapasiteten må avklares.

Kartet som er utarbeidet viser at det er store kapasitetsbegrensninger innenfor avløp så vil det likevel, gjennom pågående tiltak og nye tiltak, være mulig å igangsette nye reguleringsplaner. Allerede vedtatte reguleringsplaner med utbyggingsavtale vil kunne gjennomføres i henhold til den utnyttelse som er gitt i reguleringsplanen.

Tabell 3

Oversikt over kommunens utbyggingsområder til boligformål fremgår av boligprogrammets tabell 3. Av tabell 3 fremgår det at kommunen har god tilgang på områder som kan tilrettelegges for utbygging. Utfordringen for kommunen er at det er mange utbygginger som er ønsket realisert ganske raskt, samtidig som flere av områdene er avhengig av kommunalt tilrettelegging av teknisk og sosial infrastruktur.

Administrasjonen har i tillegg utarbeidet en tabell som viser administrasjonens vurdering av utbyggingstakten på utbyggingsområdene. Erfaringsvis vet man at det er mellom 50 og 75% av innmeldt boligbyggings som vil bli realisert. 3

Boligarealreserve

Boligprogrammet viser prognoser for befolkning og boligbehov, både for Kristiansand og Nye Kristiansand. Prognosene viser at Kristiansand har god boligarealreserve både på kort og lang sikt, og at store deler av boligene kan realiseres innenfor allerede eksisterende tettsted. Det legges opp til et tettere samarbeid mellom sektorene (Helse og sosial og Teknisk) for å bedre tilrettelegge for boliger til helse- og sosial formål.

Kommuneplanens arealstrategi, som nytt styrende dokument, er vedtatt, og legger nye føringer for boligprogrammet. Kommuneplanens samfunnsdel pålegger boligprogrammet å forestå en prioritering av utbyggingsområder. På bakgrunn av dette er det foretatt en prioritering i boligprogrammet.

Kommunens virkemidler for prioritering er: kommunen som reguleringsmyndighet og kommunen som tilrettelegger gjennom økonomiske midler.

Prioritering

Boligområdene i tabell 3 er gitt fargekodene grønn, oransje og rød.

Fargekode grønn

De områdene som er gitt grønn fargekoding er de som er ferdig regulert og igangsatt bygd ut, eller ferdig regulert og inngått utbyggingsavtale. Disse områdene kan gjennomføres i henhold til de gitte forutsetninger.

Fargekode oransje

Oransje fargekoding er gitt de områdene som det er igangsatt regulering av, eller det er vedtatt reguleringsplan uten at området er igangsatt utbygd/ikke inngått utbyggingsavtale. Disse områdene kan påregne å måtte avvente utbygging i påvente av tilstrekkelig offentlig infrastruktur, og avsatte midler i kommunens budsjett. Mange av disse områdene i denne fargekategorien kan likevel gjennomføres med den infrastruktur som er der i dag, eller uten bidrag fra kommunen til utbedring av infrastrukturen. Dette må vurderes for det enkelte området.

For områder som er igangsatt regulert vil følgende prioriteringskriteriene legges til grunn, og vurderes i hver enkelt sak:

- Arealstrategien i kommuneplanens samfunnsdel
- Teknisk infrastruktur - Kapasitet på vann og avløp
- Kapasitet på skole
- Boligbehov i bydelen

For de områder hvor regulering er igangsatt og som ikke får en prioritering ift ovenfor omtalte kriterier kan dette bli konsekvensene:

- Utbygger blir tilbudt utbyggingsavtale, men uten kommunalt økonomisk bidrag og uten tilbud om momskompensasjon.

Fargekode rød

Utbyggingsområdene som ligger i kommuneplan/kommunedelplan, og ikke er igangsatt detaljreguleringsarbeid for, er gitt fargekode rød. Disse områdene skal vurderes i henhold til prioriteringen i kap. 6 og 7, før oppstart av reguleringsplan.

Dette betyr at det ved oppstart av nye reguleringsplaner skal det gjøres en vurdering om det skal anbefales oppstart, i henhold til angitte prioriteringskriterier.

Områdene Hamrevann og senterområdene i Vågsbygd er gitt rød fargekode. Det må vurderes om det skal igangsettes detaljregulering av disse områdene. På bakgrunn av vurderinger er igangsetting av Hamrevann skjøvet ut i tid.

Innkommne merknader

Kystverket

Ingen merknader

Bane Nor

Bane Nor fremhever viktigheten av Bymiljøavtalen, og tilrettelegging innenfor knutepunkt, og påpeker videre viktigheten av arealstrategien i forhold til prioriteringer og tilrettelegging. Bane Nor mener det bør tilrettelegges for utvikling nord-sør aksen, for å kunne benytte jernbanen som transportmiddel.

Administrasjonens merknad

Boligprogrammet legger til grunn kommunes overordnede arealstrategi, som angir kommunens vekstretninger. Kommuneplanens arealstrategi i Kommuneplanens samfunnsdel 2017-2030 legges til grunn ved revisjon av kommuneplanens arealdel og skal gi føringer for plan- og byggesaksbehandling, og boligprogrammet vil følge opp de forutsetninger er gitt i Kommuneplanen.

Arkicon

Innspill til tabell 3.

Administrasjonens merknad
Korrigeringsene er tatt inn i tabell 3.

Hamrevann AS

Hamrevann AS ber om at de 300 boenhetene som i boligprogrammet er skjøvet ut i tid, innarbeides med framdrift de nærmeste årene. Delområdet har vært tatt med i tidligere boligprogrammer. Utbygger mener det er manglende forutsigbarhet at de 300 boenhetene nå prioritets ned, og at dette ikke er i tråd med kommunens ønske om økt forutsigbarhet. Utbygger påpeker at utbygging av Hamrevann styrker Lauvåsen området, og viser til ulike dokumenter/vedtak som støtter opp om Hamrevann som utbyggingsområde.

Boligprogrammet angir at det ikke er igangsatt reguleringsplan for området. Utbygger mener reguleringsplanarbeidet er igangsatt, og at dette er signalisert fra kommunen.

Administrasjonens merknad
Boligprogrammet rulleres årlig, og det står i vedtak av boligprogrammet: «Kommunen vurderer fortløpende ifm revisjon av boligprogrammet prioriteringen av utbyggingsområder.» Administrasjonen mener at det derfor kan bli endringer i prioriteringer så lenge det ikke er igangsatt reguleringsplan.

Kommuneplanens arealstrategi, som nytt styrende dokument er vedtatt, og legger nye føringer for boligprogrammet. Kommuneplanens samfunnsdel legger opp til at det i boligprogrammet skal foretas en prioritering av utbyggingsområder. På bakgrunn av dette er det foretatt en prioritering i boligprogrammet.

Kommunens virkemidler for prioritering er: kommunen som reguleringsmyndighet og kommunen som tilrettelegger gjennom økonomiske midler.

Planlegging er ikke igangsatt på Hamrevann, jmfør plan- og bygningsloven § 12-8. Administrasjonen har etter § 12-8 besluttet at planinitiativet skal stoppes. Forslagsstiller kan derved ikke foreta varsling eller kunngjøring. Forslagsstiller har etter samme paragraf i loven krevd at spørsmålet forelegges by- og miljøutvalget for endelig avgjørelse. Administrasjonen arbeider derfor med å fremme en politisk sak til BMU.

Administrasjonen anbefaler at del av Hamrevann opprettholdes skjøvet ut i tid. Dersom BMU vedtar at planarbeidet kan igangsettes vil dette bli innarbeidet ved neste revisjon av Boligprogrammet.

Endringer i Boligprogrammet

Det er gjort mindre endringer i boligprogrammet etter at det var på høring. Tabeller er oppdatert for nye befolkningsprognoser, teksten er oppdatert noe for status inne vann og avløp og tabell 3 er oppdatert for innspill og ny status.

Rådmannens anbefaling

På bakgrunn av gjeldende politiske vedtak og innmeldte boligbehov har rådmannen følgende anbefaling:

- Kommunen skal for perioden 2019-2022 tilrettelegge for et byggevolum på ca. 650 boliger pr. år
- Kommuneplanens samfunnsdel legger grunnlaget for prioritering av utbyggingsområder:
 - Prioritetsområdene for tilrettelegging av boligbygging og fortetting i kommuneplanens samfunnsdel, kapasitet på offentlig infrastruktur og boligbehov i bydelen skal vurderes før kommunen anbefaler/ikke anbefaler oppstart av regulering av et utbyggingsområde.
 - utbyggingsområdene som krever offentlig infrastruktur og som kommunen skal bidra til med tilrettelegging av, skal være i tråd med kommunens arealpolitikk
- Tabell 3 gir grunnlag for drøftelse av utbyggingsavtale, herunder vilkår i utbyggingsavtale.
- Kommunen vurderer fortløpende ifm revisjon av boligprogrammet prioriteringen av utbyggingsområder.

Punkt 132/18: Videreføring av dagens innkrevingsmodell for bompenger - Samferdselspakke 2

Bilag

Vedtak FORMAN, 14112018, Sak 138/18, Videreføring av dagens innkrevingsmodell for bompenger - Samferdselspakke 2

SVV Oversendelse Forslag til Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 2

SVV Samferdselspakke Kristiansand fase 2 Faglig grunnlag

Vaf saksfremlegg Videreføring av dagens innkrevingsmodell for bompenger - samferdselspakke 2

Dato 10. november 2018
Saksnr.: 201825274-5
Saksbehandler Jan Erik Lindjord

Saksgang
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
14.11.2018
21.11.2018

Videreføring av dagens innkrevingsmodell for bompenger - Samferdselspakke fase 2

Formannskapet avga uttalelse til forslag til ny bompengoordning for Kristiansandsregionen 05.09.2018 og gjorde følgende vedtak:

1. Saken utsettes inntil statens premisser for byvekstavtalen blir tydeliggjort. Kristiansand kommune ber om et snarlig møte med ny samferdselsminister for å avklare rammene for byvekstavtaler.
2. Som et mulig alternativ til foreliggende forslag, ber Kristiansand kommune Statens vegvesen/fylkeskommunen utarbeide et faglig grunnlag for en forlengelse av dagens bompengoordning samt søknad om ny belønningsordning.

Som følge av uttalelsene er det besluttet å avvente videre arbeid med en ny bompengoordning for Kristiansandsregionen. I stedet er det i tråd med formannskapets vedtak utformet et forslag til forlengelse av dagens bompengoordning med tilhørende tiltaksportefølje. Forslaget har vært på høring til alle ATP-kommunene og formannskapet fattet følgende vedtak 21.10.2018:

1. Formannskapet støtter høringsforslaget til ny bompengoordning for Kristiansandsregionen slik dette framkommer i høringsbrevet fra Vest-Agder fylkeskommune.
2. Bruk av bompengeinntekter utover finansieringen av E18/E39 Gartnerløkka-Kolsdalen baseres på prinsippene for porteføljestyring med utgangspunkt i tiltaksporteføljen som er utarbeidet i forbindelse med lokalt forslag til Byvekstavtale.

Vest-Agder fylkeskommune har oppsummert uttalelsene fra kommunene og sammen med Kristiansand kommune og Statens vegvesen laget forslag til felles vedtak. Høringsuttalelsene, Vest-Agder fylkeskommunes oppsummering av høringsuttalelsene og revidert faglig grunnlag fra Statens vegvesen følger vedlagt.

Forslaget til endelig vedtak er likt høringsforslaget med et mindre unntak. På bakgrunn av høringsuttalelsene foreslås det en mindre differensiering av takstene for tunge dieseldrevne kjøretøy der det skilles mellom Euro 6 kjøretøy og eldre kjøretøy.

I forslaget til vedtak legges det til grunn en inntektsnøytral differensiering av taksten for tunge dieselkjøretøy basert på dagens sammensetning av kjøretøyparken. Dette vil i praksis si at taksten for tunge Euro 6 kjøretøy vil ligge noe under normal taksten som er foreslått i det faglige grunnlaget og for øvrige tunge kjøretøy noe over. For å beregne eksakte takster

trenger Statens vegvesen noe mere tid. I forslaget til vedtak er differensieringen mellom Euro 6 kjøretøy og øvrige tunge kjøretøy tatt inn som vedtakspunkt 7 med følgende formulering:

Statens Vegvesen bes innarbeide en inntektsnøytral differensiering for tyngre kjøretøy som skiller mellom EURO 6 og pre EURO 6. Differensieringen tilpasses nærmeste hele krone og bør være i størrelsesorden om lag 25%.

Når lokale vedtak fra Kristiansand bystyre og Vest-Agder fylkesting foreligger oversendes saken til Vegdirektoratet for kvalitetssikring og videre til Samferdselsdepartementet for videre behandling. Det legges til grunn at saken behandles i Stortinget i løpet av 2019.

Forslaget til forlengelse er utformet med utgangspunkt i færrest mulig endringer sammenlignet med dagens ordning. Endringene som foreslås omfatter en indeksjustering av takstene fra 2013-kr til 2020-kr og at nullutslippskjøretøy inkluderes i ordningen. Eventuelle andre endringer som maksimalt antall betalinger per måned, ytterligere differensiering mellom motorteknologier, antall innkrevingspunkter osv. anbefales vurdert i forbindelse med et eventuelt forslag om ny bompengordning knyttet til inngåelse av en byvekstavtale med staten. Brikkerabatt på 20%, timesregel og tak for maksimalt antall betalte passeringer per måned videreføres uendret. I hht. høringsforslaget vil de nye takstene før fradrag for brikkerabatt bli som følger:

2019-kr			
Takstgruppe		I rush	Utenom rush
Takstgruppe 1 (lette kjøretøy)	Nullutslippskjøretøy	11	7
	Andre	23	15
Takstgruppe 2 (tunge kjøretøy)	Nullutslippskjøretøy	20	13
	Andre	40	26

Begrunnelsen for å inkludere nullutslippskjøretøy er at i forbindelse med høring av ny bompengordning var det flere uttalelser som mente at nullutslippskjøretøy bør inkluderes når andelen overstiger 15% andel av passeringene i bomstasjonene. Per september 2018 var andelen el-biler som passerte bomstasjonene 12,3%, en økning på 24% fra september 2017. Andelen nullutslippskjøretøy øker raskt og forventes å passere 15% i 2019/2020. Det foreslås derfor å inkludere nullutslipps kjøretøy fra og med oppstarten av den foreslåtte forlengelsen i 2020, i stedet for å foreta en vurdering av dette samtidig med at forlengelsen av dagens bompengordning trår i kraft. Inkludering av nullutslippskjøretøy vil påvirke bruken av slike kjøretøy, men omfanget av fritak fra kjøpsavgifter, lavere driftskostnader og stadig forbedrete bruksegenskaper bør fortsatt gi tilstrekkelige insentiver for kjøp av nullutslippskjøretøy. Taksten som er foreslått er dessuten svært moderat. Avrundet til hele kr og inkludert brikkerabatt blir takstene for lette nullutslippsbiler hhv. kr 8,80 og kr 5,60 i/utenfor rush. Når det gjelder inntekter tilsvarer inkludering av nullutslippskjøretøy om lag to års kortere innkrevingsperiode basert på beregningsforutsetningene.

Bompenginntektene vil i hovedsak gå til finansiering av E18/E39 Gartnerløkka-Kolsdalen. Prosjektet er prioritert med statlig finansiering i NTP 2018-2029, den statlige bevilgningen forutsetter bompengefinansiering. Dersom det ikke skulle bli lokalt vedtak om en forlengelse av dagens bompengeinnkreving vil det skapes stor usikkerhet om den lokale viljen til å bidra til å få gjennomført prosjektet. Slik usikkerhet kan føre til at det statlige bidraget skyves ut i tid eller omprioriteres til fordel for andre sterkt ønskede prosjekt andre steder i landet.

Ut over E18/E39 Gartnerløkka-Kolsdalen vil bompenginntektene gi begrenset rom for andre tiltak. Statens vegvesen har beregnet at det kan bli mulighet for tiltak på til sammen 300 mill. kr i løpet av innkrevingsperioden. Det er naturlig at prioriteringen av disse pengene baseres på prinsippene for porteføljestyling med utgangspunkt i tiltaksporteføljen som er utarbeidet i forbindelse med lokalt forslag til Byvekstavtale. Videre er det viktig at utvelgelse og

prioritering forankres i kommunene, prosessene bør samtidig tilpasses omfanget av penger som skal prioriteres.

Kristiansandsregionen har nytt godt av betydelige statlige bevilgninger gjennom belønningsavtalene siden 2009. Forutsetningen for avtalene har vært at personbiltrafikken ikke har økt målt ved antall passeringer i bomstasjonene. Til nå har målsetningen blitt oppfylt. Det er to viktige grunner til måloppnåelsen. Det har vært bompengeneinnkreving hele perioden, med tidsdifferensierte takster fra 2013 og bevilgningene fra belønningsavtalene har gjort det mulig å forbedre busstilbudet både kvalitativt og i antall avganger. Dagens belønningsavtale gjelder ut 2019. Dersom ikke dagens bompengeneordning forlenges vil grunnlaget for å inngå ny belønningsavtale forsvinne. Basert på trafikkstatistikk ved innføring av tidsdifferensierte takster ble det en markert nedgang i trafikken over døgnet totalt, men særlig stor i rushtrafikken. Dersom bompengeneinnkrevingen stoppes vil trafikken øke minst like mye som reduksjonen i 2013. I byutredningen fra Statens vegvesen er det beregnet at uten bompengeneinnkreving ville trafikken over døgnet være 5,2 % høyere enn faktisk trafikk i 2016. Ut fra erfaringene med innføring av tidsdifferensierte takster er det grunn til å tro at trafikken i rushtidene vil øke enda mere. Dagens bevilgning fra belønningsavtalen utgjør 36% av totalt 151,6 mill. kr i tilskudd til bussrutene i Kristiansandsregionen. Når bevilgninger fra belønningsordningen til busstilbudet faller bort fordi Kristiansandsregionen ikke kvalifiserer til belønningsavtale, vil busstilbudet måtte reduseres betydelig. En stor reduksjon i busstilbudet vil innebære at personbiltrafikken vil øke enda mere. Konsekvensen av å ikke forlenge bompengeneinnkrevingen vil være en forverret trafikksituasjon, og dette vil sannsynligvis skje raskt.

Rådmannens forslag til vedtak er koordinert med Vest-Agder fylkeskommune slik at det fattes likelydende vedtak. I vedtakspunktene som omtaler «Bystyret» eller «Kristiansand kommune» vil disse byttes ut med de fylkeskommunale motsatsene i fylkeskommunens vedtak. Vedtakspunktene 7 og 13 er tillegg til Statens vegvesens forslag til vedtak. Vedtakspunkt 7 er tatt inn for å følge opp tilbakemeldinger fra høringen. Vedtakspunkt 13 er en presisering av sammenhengen mellom Samferdselspakke fase 2 og forlengelse av dagens bompengeneordning og en fremtidig byvekstavtale i tråd med formannskapetets vedtak fra høringen.

I tillegg til vedtakspunktene Bystyret bes ta stilling til vil Vest-Agder fylkeskommunes vedtak inkludere punkter knyttet til lånegaranti. Dette innebærer at når bompengeneordningen knyttet til Samferdselspakke fase 2 trer i kraft avsluttes Kristiansand kommunes lånegarantier knyttet til dagens bompengeneordning.

Forslag til vedtak

1. Bystyret er enig i at Samferdselspakke for Kristiansandsregionen videreføres til en fase 2, i tråd med saksutredningen fra Statens vegvesen datert 09.11.2018.
2. Midlene disponeres slik det går fram av saksutredningen fra Statens vegvesen Region sør, og med de rammer som der legges til grunn.
3. Bruk av bompengeneinntekter utover finansieringen av E18/E39 Gartnerløkka – Kolsdalen baseres på prinsippene for porteføljestyling med utgangspunkt i tiltaksporteføljen som er utarbeidet i forbindelse med lokalt forslag til Byvekstavtale og at tiltak i omegnskommunene prioriteres.
4. Innkrevingen baseres på enveis innkreving i dagens innkrevingspunkter.
5. Bystyret gir sin tilslutning til at grunntakstene kan justeres slik at det oppnås en gjennomsnittstakst på 11,60 kr per passering (2019-kroneverdi). Gjennomsnittstaksten indeksreguleres etter konsumprisindeksen.

6. Det tas utgangspunkt i følgende grunntakster (2019-prisnivå):
 - i. Takstgruppe 1 23 kr i rush og 15 kr ellers
 - ii. Takstgruppe 2 40 kr i rush og 26 kr ellersTakstene for nullutslippskjøretøy settes til 50 prosent av ordinær takst fratrukket rabatt.
7. Statens Vegvesen bes innarbeide en inntektsnøytral differensiering for tyngre kjøretøy som skiller mellom EURO 6 og pre EURO 6. Differensieringen tilpasses nærmeste hele krone og bør være i størrelsesorden om lag 25%.
8. Takst- og rabattordninger, inkl. fritakstordninger, forutsettes å følge gjeldende takstretningslinjer. Dette innebærer blant annet at kjøretøy i takstgruppe 1 med gyldig brikke skal ha 20 prosent rabatt.
9. Dagens ordninger med passeringstak på 50 passeringer per måned, timesregel og rushtidsperiodenes varighet videreføres.
10. Kristiansand kommune vil minimum bidra med de midler som mottas som merverdikompensasjon knyttet til investeringer i bompengepakke for Kristiansandsregionen. Det legges til grunn at dette prinsippet også skal gjelde for Vest-Agder fylkeskommune og andre kommuner dersom disse får midler til sitt veinett.
11. Den etablerte styringsgruppen for «Byvekstavtale Kristiansandsregionen» blir styringsgruppe for bompengepakken.
12. Det legges til grunn at ubrukte midler fra Samferdselspakkens fase 1 disponeres i fase 2 og kommer i tillegg til rammene for fase 2. Alle forpliktelser knyttet til fase 1 følges opp i fase 2.
13. Ved inngåelse av byvekstavtale vil bompengordningen for Samferdselspakke fase 2 overtas av byvekstavtalen med tilhørende bompengordning

Ragnar Evensen
Rådmann

Terje Lilletvedt
Teknisk direktør

Vedlegg:

- Oversendelsesbrev fra Statens vegvesen
- Faglig grunnlag – Statens vegvesen
- Vest-Agder fylkeskommune saksfremlegg med oppsummerte høringsuttalelser

Punkt 133/18: Andre tertialrapport 2018 - Kristiansand Havn KF

Bilag

Vedtak HAVNES, 16102018, Sak 36/18, Andre tertialrapport 2018 - Kristiansand Havn KF

Andre tertial Kristiansand havn KF

Vedlegg 1 - 2. tertial drift

Vedlegg 2 - 2.tertial investering

KRISTIANSAND
HAVN KF

Havnbygget – Gravene 4
Postboks 114, N-4662 Kristiansand
E-post: post@kristiansand-havn.no
www.kristiansand-havn.no
Foretaksreg.: NO 963 897 642 mva.

Telefon: +47 38 00 60 00
Telefax: +47 38 02 70 99
Bankgiro: 3000.07.02184

Døgnvakt:
Telefon: +47 38 00 60 10
Telefax: +47 38 00 60 23

Arkivsak-dok. 201804460-13
Saksbehandler Ann-Lisbeth Reisænen

Saksgang
Havnestyret
Bystyret

Møtedato
16.10.2018
21.11.2018

Andre tertialrapport 2018 - Kristiansand Havn KF

Tertialrapporten følger vedlagt.

Forslag til vedtak

Følgende budsjettreguleringer foretas pr. 2 tertial:

Kto. 3222 Videreformidling EL økes med	kr. 1.000.000
Kto. 3260 Lagring på kaiarealer økes med	kr. 1.000.000
Kto. 3620 Utleie bygninger reduseres med	kr. 1.500.000
Kto. 7840 Erstatning økes med	kr. 45.375.000
Kto. 8140 Renter på lån reduseres med	kr. 3.500.000
Kto. 8800 Årsresultat reduseres med	kr. 41.375.000

Halvard Aglen
Havnedirektør

Ann-Lisbeth Reisænen
Administrasjonssjef

Punkt 134/18: 2. Tertialrapport 2018- Kristiansand Boligselskap KF

Bilag

Vedtak BOLKF, 23102018, Sak 27/18, 2. Tertialrapport 2018- Kristiansand Boligselskap KF

Vedtak KOMMUN, 06112018, Sak 93/18, 2. Tertialrapport 2018- Kristiansand Boligselskap KF

Dato 16. oktober 2018
Saksnr.: 201806156-3
Saksbehandler Kjetil Paulsen

Saksgang

Kristiansand Boligselskap KF
Kommunalutvalget
Bystyret

Møtedato

23.10.2018
06.11.2018
21.11.2018

2. Tertialrapport 2018- Kristiansand Boligselskap KF

Denne tertialrapporten inneholder

- Rapportering på framdrift for mål og strategier
- Økonomisk rapportering pr. 2. tertial 2018
- Annet vi mener er viktig å rapportere

Sammendrag

Netto driftsresultat ved utgangen av august er negativt med 14,4 mill. kr, dvs. om lag 5,4 mill. kr svakere enn budsjettet.

De samlede driftsinntektene er 3,8 mill. lavere enn budsjettet. Det skyldes i all hovedsak at leieinntektene er under budsjett på grunn av mindre utleie av boliger enn budsjettet. Dette gjelder serviceboliger for eldre og gjennomgangsboliger for vanskeligstilte. Samlede driftsutgifter er noe lavere enn budsjettet. Først og fremst skyldes det mindre forbruk av vedlikeholdsmidler. Vedlikeholdsmidlene prioriteres strengt som følge av inntektssvikten.

Det er budsjettet med et negativt driftsresultat for året på 9 mill. kr. Det negative driftsresultatet vil dekkes ved bruk av disposisjonsfond. På grunn av sviktene leieinntekter gjøres det en budsjettjustering. Det er ikke mulig å kutte utgiftene tilsvarende reduksjonen i inntekter.

De samlede investeringer hittil i år utgjør 268,8 mill. kr. Det er gjelder kjøp av serviceboliger fra Kristiansand boligstiftelse, prosjektering og bygging av omsorgsboliger og UH boliger og diverse rehabilitering av eksisterende boligmasse.

Viktige saker i 2. kvartal 2018

Samarbeid med Helse –og sosialsektoren

Boligselskapet jobber enda sammen med Helse –og sosialsektoren i forbindelse med ulike mandater for å støtte opp om vedtatt boligsosial HP.

Her er en kort statusoversikt for noen av gruppene:

- Operativt: Roller, myndighet og ansvar i daglig drift (fra kartlegging, tildeling av bolig, forventningsavklaring/ kontraktsignering, bofase, drift og vedlikehold samt utflytting /

fornyelse av leieforhold) med spesiell fokus på forebygging av husleierestanse samt brannforebygging og andre sikkerhetsaspekter. Her ble det lagd utkast til sluttrapport i april 2018. Den er på høring hos Helse –og sosialsektoren.

- Strategisk: Roller, myndighet og ansvar – gruppen jobber med bl.a. årshjul for felles aktiviteter i det boligsosiale arbeidet
- Gjennomgang av den kommunale boligmassen: Alle boliger er kartlagt i mer detaljert nivå i samsvar med de behov HS har for å få til en mer optimal tildeling. Boligselskapet er sammen med de tre andre kommunene som danner K3 i ferd med å skaffe nytt FDV verktøy som antakeligvis vil gi lettere og bedre oversikt over boligmassen for flere aktører.
- Videreutvikling av serviceboliger som skal beholdes samt fremtidige behov for stiftelsenes boliger og ressurser. Dette arbeidet er satt på vent. Det skal være en felles samling mellom alle stiftelsenes styrer, rådmannen, HS og Boligselskapet 22. november.
- Ny mal for intern leieavtale for lokaler (HS-BS) samt diverse prinsipper for leieforhold. Arbeidet pågår og vi er blitt enige om i fremtiden å benytte en mal for lokaleie basert på nasjonal bransjemal.

Leieforhold

- Det er nok en gang konkludert om at kommunen ikke skal innføre gjengs leie.
- Leieavtaler med Boligstiftelsen og Utleiestiftelsen vil for 2019 være KPI justert og basert på ettårs kontrakt.

Boligmassen og nye prosjekter

- Boligselskapet avventer tilbakemelding fra HS angående ferdig utarbeidet behovsdokument for utvikling av boligmassen for bemannede psykiatri og PU fellesskap. Investeringer i boliger gir økt leienivå som eventuelt må fremmes av HS i HP prosessen
- Jobbing med prosjektene for demenslandsby på Strømme (Strømmehaven) pågår.
- Boliger for autister på Hellemyr og Tinnheia er under hhv. bygging og planlegging.
- Utvidelse av Storebølgen med tre plasser er ferdigstilt.
- Ny bolig for 12 multihandikappede på Bispegra er under planlegging.
- Betydelig økt salg av gjennomgangsboliger og av de 205 serviceboligene som skal fases ut pågår (ca. 50 solgt så langt i 2018).
- Vi har opprettet borettslag for fire av de fem eiendommene vi kjøpte av Kristiansand Boligstiftelse 10. januar 2018. Da kjøpte vi 205 serviceboliger som skal fases ut ved å sendes i det ordinære boligmarkedet. Borettslagene er etablert i Kjerrheia 12, Malmveien 6-8-10, Kvartal 35 og nylig for St Olavsvei 20. For disse adressene selges ledige boliger fortløpende.
- Det pågår reguleringsprosesser for eiendommene i Malmveien 11 og St Olavsvei 20. For St Olavsvei som per i dag er uregulert starter salget av BRL leiligheter i oktober 2018. For Malmveien 11 kan vi ikke starte salget før området er ferdigregulert. Antatt oppstart salg er medio 2019 og i mellomtiden leier vi ut ledige leiligheter som gjennomgangsboliger.

Administrative forhold

- Man vil sammen med de andre aktørene velge hvem som vinner anbudet for nytt FDVU verktøy i løpet av oktober 2018.
- Rutine for dokumentasjon og praktisering av MVA kompensasjon er etablert sammen med HS.
- Det har vært møte med rådmannen om Kristiansand Boligselskap KF og K3 og daglig leder deltar i prosessen der ledere i teknisk diskuterer optimal organisering.
- Evaluering av Boligselskapet ved Agder kommunerevisjon pågår og en forventer rapporten behandles i kommunalutvalget i november 2018.

- Prosjektgruppe mellom HS, teknisk og Boligselskapet nedsatt for å fremskrive behov for ulike formålsgrupper langt tidligere så man kan ha tilstrekkelig nok egnet og ferdig regulert areal når HP prosessen på fire år starter og nye bestillinger kommer.

Brannvern og sikkerhet

- Fortsatt stort fokus på brannvern både administrativt og bygningsteknisk.
- Omsorgsboliger ved Randesundheimen er ferdig sprinklet.
- Det foregår sprinkling og andre bygningstekniske utbedringer for ulike boliger i kvartal 6.
- Dessuten pågående prosjekter på 20 adresser for å få etablert direkte varsling til brannvesenet.
- Etablering av ny filosofi at alle boliger som nå ikke har direkte brannvarsling (utgjør ca. 24% av våre boliger) skal ha minst en detektor koplet til strøm.
- Vi er i prosess med å videreutvikle satsingen på forebyggende brannvern sammen med KBR og HS.
- Boligselskapet får nå informasjon om beboere det kan være risikoforhold omkring før innflytting.
- Det jobbes enda med å få til en bedre varslingskultur der det skjer urovekkende forhold under boforholdet. Det er enda ikke på plass en samarbeidsavtale mellom KBR og kommunen.
- Alle branner, branntilløp og hendelser der KBR IKS rykker ut til boliger blir gjenstand for avviksbehandling både i HS og hos BS.
- Det jobbes med å etablere rutiner for mistanke om oppbevaring av våpen samt mistanke om narkotikasalg. Det er nylig opprettet egen rutine når ansatte blir utsatt for vold eller trusler.
- Boligselskapet jobber mye med forebygging og i forbindelse med forventningsavklaring før innflytning krever vi nå både kvittering for at innboforsikring er tegnet, signert nedbetalingsavtale med kemner når det er aktuelt samt signert avtalegiro når det er aktuelt.
- Vi har fått montert egen skjerm i resepsjonsområdet der det vises hvilke forventninger vi har til beboere i kommunale boliger.

Forslag til vedtak

1. [Bystyret tar 2. tertialrapport 2018 for Kristiansand Boligselskap KF til orientering.](#)
2. [Budsjettet for 2018 endres i samsvar med de budsjettjusteringer som er omtalt i sakens kapittel 3.5.](#)

Helga Hodnemyr
Daglig leder

Kjetil Paulsen
Rådgiver

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	5
2. Status for vedtatte strategier med tilhørende målsettinger	5
2.1 Økonomi	5
2.2 Samarbeid	6
2.3 Beboere	7
2.4 Ansatte	9
2.5 Vedlikehold og optimalisering av boligportefølje	9
3. Økonomi	12
3.1 Driftsregnskap 2. tertial 2018	12
3.2 Kommentarer til driftsinntekter	12
3.3 Kommentarer til driftsutgifter	13
3.4 Investeringer	14
3.5 Budsjettreguleringer	15
4. Statistikk – underlag for kapitlene om strategi og økonomi	15
4.1 Nedgang i etterspørsel etter kommunale boliger	15
4.2 Antall ledige utleieboliger i det private markedet via finn.no	16
4.3 Sykefravær	17
4.5 Antall utkastelser	17
4.6 Bevegelser i boligmassen og antall boliger solgt til beboere	17
4.7 Eierforhold fordelt på formålsgruppe totalt	18
4.8 Eierforhold fordelt på formålsgruppe bevegelse i andre tertial	18
4.9 Økonomiske parametere som viser restanser og ødeleggelse	18
5. Prosjektstatus	19

1. Innledning

Boligselskapet mener vi har oppfylt vedtakene gjort i forbindelse med Eiermeldingen presentert for Bystyret 21.09.2016. Ekstern evaluering av Boligselskapet ved Agder kommunerevisjon er pågående og forventes klar november 2018. Denne evalueringen var en del av vedtakene Bystyret fattet 21.09.2016.

2. Status for vedtatte strategier med tilhørende målsettinger

2.1 Økonomi

Mål: Netto driftsresultat i balanse innen 1.1.2020

Status fra tidligere

Viktig å legge merke til at en del av målene fra 2017 nå er oppnådd. Det gjelder f.eks. større andel av lån med fast rente og forlengelse av avdragstid. Dessuten satser vi nå mer på forebygging av restanse ved å sikre direkte dialog med beboere og komprimere prosessen. Prosessen med hovedjustering er gjennomført i første omgang. Det vil ta inntil tre år før alle leieforhold er justert. Leieavtale med stiftelsene er sluttført frem til 1.1.2020.

Boligselskapet har en anstreng økonomi og må gjøre strenge prioriteringer. Det er en balanse for hvor mye en kan skjøre ned på vedlikehold og samtidig få leid ut samt og å ta vare på boligmassen.

Stort fokus på salg av 205 serviceboliger

Opprettholde trykket på å selge tomme boliger og av kjøpet på 205 serviceboliger bør minst 20 serviceboliger selges før 2019.

	Totalt antall boliger	Antall ledige boliger	Antall solgte Boliger	Antall boliger til salgs	Kommentar
Kjerrheia 12	50	3	10	4	
Malmveien 6-8-10	9	0	0	0	
Kvartal 35	37	1	6	0	

	Totalt antall leiligheter	Antall ledige boliger	Antatt klar for salg	Antall p-plasser	Annet
St Olavsvei 20	67	23	20.10.2018		Regulering pågår
Malmveien 11	43	11	15.08.2019		Regulering pågår

Utarbeide nøkkeltall for FDV-kostnader

Styret har bedt administrasjonen utarbeide nøkkeltall for FDV kostnader. Det er enda ikke gjort. Vi vil imidlertid antakeligvis få bedre oversikt når vi har kjøpt inn og lastet inn nødvendig informasjon i nytt FDV verktøy.

Status anskaffelse FDVU verktøy

FDVU verktøyet har vært gjennom en anbudskonkurranse. Firmaet OEC har bistått som konsulenter bl.a. for å få til gode anbudspapirer. I oktober 2018 vil man konkludere hvem får oppdraget og starte innføringen sammen med Kristiansand Eiendom, Søgne og Songdalen. <https://www.doffin.no/Notice/Details/2018-051497>

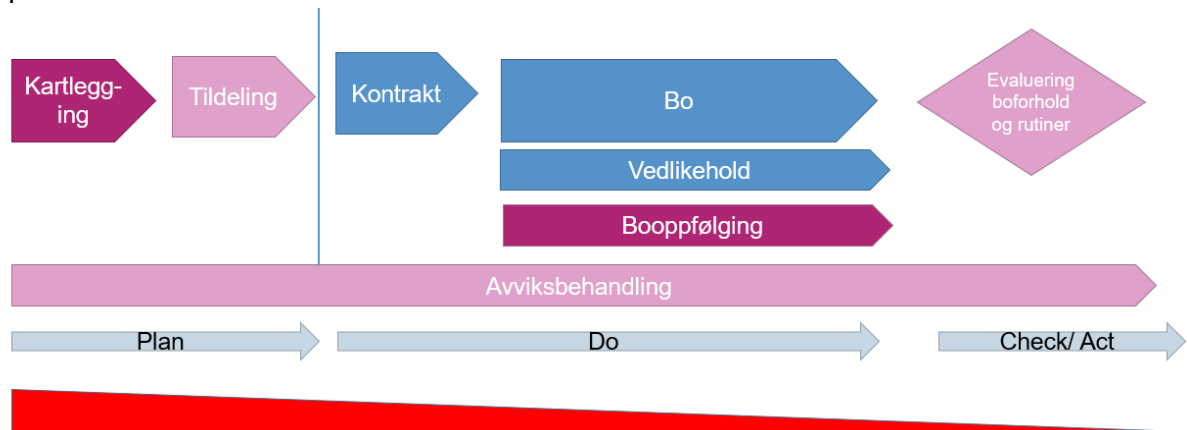
Samarbeidsprosjekt mellom KE, Boligselskapet, OEC, Søgne og Songdalen kommuner.

2.2 Samarbeid

- Samarbeid med stiftelsene har resultert i at man er enige om at leieforholdene skal KPI reguleres og med fratrekk av til enhver tid utfasede boliger.
- Boligselskapet bidrar med å styrke samarbeidet med helse- og sosial, herunder samarbeidsmøter og tildelingsmøter for alle boliger boligselskapet disponerer. Dessuten bidrar vi aktivt inn i 9 ulike arbeidsgrupper nedsatt i forbindelse med arbeidet med Boligsosial handlingsplan.
- Delta i nasjonale og regionale nettverk for å styrke det boligsosiale arbeidet.

Strategi angående samarbeid med stiftelsene

Ref. sak 14/18 - Felles samling mellom styret i Kristiansand Boligselskap KF og styrene i stiftelsene vi samarbeider med. Vi har nå felle samling med daglige ledere, styrene i de tre stiftelsene, Boligselskapets styre og administrasjon, rådmannens representant og representanter fra HS den 22. november 2018.

Strategi: Boligselskapet skal styrke samarbeidet med helse- og sosial, herunder samarbeidsmøter og tildelingsmøter for alle boliger som boligselskapet disponerer

Boligselskapet og Helse- og sosialsektoren jobber for tiden sammen i mange arbeidsgrupper i forbindelse med boligsosial handlingsprogram. Spesielt er det der viktig å påpeke at vi nå er i ferd med å lage felles rutiner og dokumentere en beste praksis for hvordan vi skal jobbe sammen. I tillegg vil det nye avvikssystemet være viktig for å ta vare på hendelser som vi må lære av både korrektivt og preventivt.

HS sin boligavdeling og Boligselskapet sitter sammen i et fast månedsmøte. Dessuten er en representant fra Boligselskapet med i det ukentlige tildelingsutvalget for gjennomgangsboliger. Det er også andre tildelingsutvalg slik som for omsorgsboliger og for psykisk utviklingshemmede. Men disse utvalgene sitter ikke Boligselskapet i og vi mener heller ikke vi trenger å delta siden disse boligene har mindre risiko og tildelingene begrunnes mest utfra tjenestene som er ved bofellesskapene. Risikoen er mindre fordi det oftest er bemanning på de aktuelle adressene, det er ofte bofellesskap som har direkte brannvarsling og sprinkling.

Vi har også fått på plass formelt samarbeid med KBR IKS der HS og BS deltar på

- Fire årlige casebaserte møter der vi tar opp beboere vi bekymrer oss for
- To årlige treff med mer generell karakter
- 6-8 uformelle brannsyn på adresser vi er bekymret for

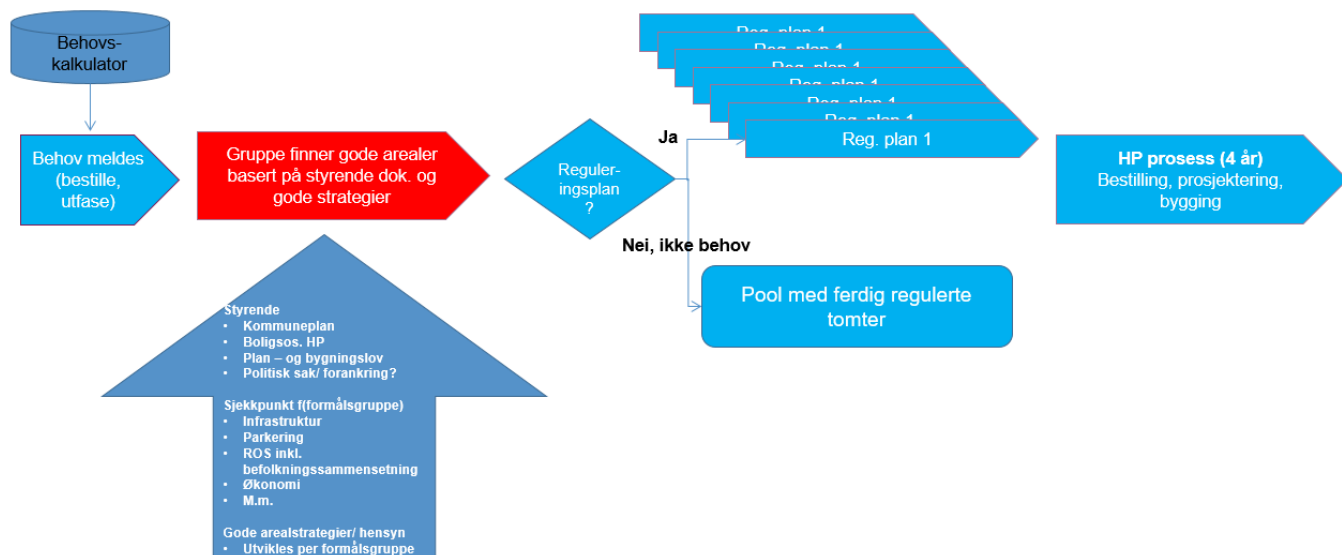
- Brannvesenet hospiterer sammen med hjemmesykepleie
- Brannvesenet bidrar med konkret hjelpetiltak for enkeltbeboere

Det er også opprettet en strategisk gruppe som skal ta seg med av de overordnede oppgavene og strategiene. Denne gruppa er i ferd med å jobbe frem et årshjul både for administrativt samarbeid og et samarbeid der man også kan jobbe sammen for faste tema i Helse- og sosialstyret samt Boligselskapets styre. Boligselskapet har for øvrig hatt tradisjon for å invitere HS til årlig befarings og til minst ett møte i året med ulike tema.

Når det gjelder den fireårige HP prosessen har det vært flere eksempler på at man ikke har ferdigregulerte og egnede tomter til ulike formålsgrupper. Fremover vil HS ha større fokus på å fremskrive behovet til ulike formålsgrupper. Så jobber BS sammen med HS og teknisk i nyopprettet gruppe for å finne fremtidige egnede arealer for fremtidige behov for ulike grupper. Fra teknisk møter plan- og bygningssjefen, plansjefen, representant fra Byutvikling, KE samt teknisk direktørs stab.

På det viset vil det lages en pool med egnede tomter man kan bruke av når HP er vedtatt. Overordnet prinsippsskisse for arbeidet er vist under,

ID av arealbehov for HS (og fase ut/ bruke om andre HS behov)

Delta i nasjonale og regionale nettverk for å styrke det boligsosiale arbeidet

Kristiansand Boligselskap KF har vært initiativtaker til at «NKF bolignettverk Agder» er dannet. Nettverket har møter to ganger i året og alle kommuner på Agder er invitert til å delta. NFK står for Norsk Kommunalteknisk Forening. Forrige møte var i Vennesla 10. oktober 2018 med tema omkring stiftelsesproblematikk, formaliteter omkring tildeling av boliger samt ROP boliger sett opp mot bl.a. Husbanken.

Daglig leder og nestleder deltok på KBL årlige konferanse i Tromsø 29.-31. mai 2018. KBL står for Kommunale boligadministrasjoners landsråd. Boligselskapet har også deltatt i Husbankens nettverk når det har vært aktuelt

2.3 Beboere

Mål: Skape trygge og fullverdige boliger for beboerne inkludert færre utkastelser enn i 2017

Mulige strategier for å nå målet

- Forebygging av utkastelser ved tidlig innsats/varsling og forventningsavklaring ved kontraktinngåelse
- God og relevant informasjon på internett
- Pådrivere for mer oppfølging i boligene ved å synliggjøre problemstillinger for eksempel via bekymringsmeldinger og brannsyn.

Forebygging av utkastelser ved tidlig innsats/varsling og forventningsavklaring ved kontraktinngåelse

Egen arbeidsgruppe sammensatt av kemner, Boligselskapet, HS og NAV har jobbet frem egen arbeidsprosess for hvordan man kan jobbe mer forebyggende og raskere for å forebygge restanser. Eget kickoff for alle ansatte i ulike avdelinger som skal bruke de nye rutineene er planlagt november 2018.

Beboere får tydelige forventningsavklaringer i første møte med BS, inkludert info om viktigheten av betaling for å sikre lang botid. Samme budskap skal også kunne gjentas av HS og oppfølgertjenesten. Budskapet er også synliggjort på www.krsbs.no

Per 12. oktober 2018 har ingen beboere blitt kastet ut pga restanse i 2018. Fire beboere er kastet ut i løpet av 2018 pga adferd. Vi har sett at forebygging nytter og at det tette samarbeidet som er etablert mellom kemner, regnskap, HS og BS har virket. Mer bruk av korte kontrakter som 6 måneder og 12 måneder virker også forebyggende. I tillegg gir vi ikke fornyelse til en del personer som har alvorlige avtalebrudd. De med restanse fra tidligere leieforhold må ha signert nedbetalingsavtale med kemner før de får leie på ny og i tillegg innvilges de med betalingshistorikk «trekk i trygd». Vi krever signert avtalegiro for de som ikke har «automatiske betalingsordninger» som trekk i trygd.

God og relevant informasjon på internett

Nettsiden www.krsbs.no utvikles stadig og vi har fått egen infoskjerm i resepsjonen med relevant info bl.a. om brannvern. Vi bruker skjermen som en del av forventningsavklaringene før kontraktsinngåelsen.

Pådrivere for mer oppfølging i boligene ved å synliggjøre problemstillinger for eksempel via bekymringsmeldinger og brannsyn

Boligselskapet lager nå skriftlige avviksmeldinger på alle branner og branttilløp samt hendelser slik som bruk av vold og trusler. Det bevisstgjør alle involverte og gjør forhåpentligvis at vi blir flinkere å tenke preventivt fremover. Avvik på leiekontrakt eller husleiekontrakt meldes i form av mail og bilder til HS Boligavdelingen. Det blir langt lettere å følge opp når også Boligselskapet koples til kommunens nye avvikssystem, men det er usikkert når Boligselskapet kan koples på systemet.

Boligselskapet opplever ofte at mange vanskeligstilte ikke har oppfølging. Av og til skyldes det at vedkommende takker nei til tjenesten. I brannsyn der både KBR og HS deltar er vi spesielt bekymret for noen av de som bor i ordinære gjennomgangsboliger og gjerne ikke har oppfølging.

Vi mener at en ordning med miljøvaktmestere kunne være et lavterskelltilbud uten vedtak som kunne hjulpet mange til å bedre boevnen så de fortsatt kan bo i våre boliger og få fornyelse av kontrakt. Dette vil være det beste også for naboer og Boligselskapet. Det fins et nasjonalt mål om at alle skal ha et sted å bo. Men et av de andre tre nasjonale målene er «Alle med behov for tjenester, skal få hjelp til å mestre boforholdet».

Vi har flere uformelle brannsyn sammen med HS og KBR hvert år. De gir oss gode arenaer for å gripe fatt i risikoforhold. Vi har også så smått begynt å innlede et samarbeid med KBR der de tilbyr å stille med brannfolk som kan forklare vanskeligstilte viktigheten av ulike forebyggende aktiviteter.

2.4 Ansatte

Mål: Beholde det gode arbeidsmiljøet inkludert det lave sykefraværet.

Status er akkumulert fravær så langt i 2018 er på 0,2%. For 2017 var sykefraværet på 1,2 % totalt.

Mulige strategier for å nå målet

- Tilrettelegge for korte beslutningslinjer
- Stor grad av frihet
- Sikre oppdatert kompetanse
- Opprettholde trivsel og lavt sykefravær
- Deltakelse fra ansatte

De ansatte har alle egne jobbeskrivelser der det fremgår hvilket ansvar og hvilken myndighet den enkelte har. Videre er det en konkret opplisting hvilke faste oppgaver den enkelte har med lenke til hvilke rutiner som da er aktuelle å følge.

Vaktmestrene har delt alle de kommunale boligene mellom seg. Alle har altså ansvar for sine egne bygg. De jobber svært selvstendige og sørger for eksempel selv for stedfortredere ved ferie og fri samt å gripe fatt i ulike problemstillinger. Samtidig går det tydelig frem hvilke forhold som krever en godkjenning av nærmeste leder. Videre har de ansatte i administrasjonen sine særskilte oppgaver og ansvarsområder med stedfortreder ordning ved ferie og fravær. En trivselsundersøkelse i 2016 viste at nettopp den store friheten og eierskapsfølelsen er en viktig årsak til det lave sykefraværet og høye trivselen.

Vi har opprettet en kompetansematrise som dokumenterer hvem har hvilke kurs. Det er avsatt noen midler til faglig oppdatering.

2.5 Vedlikehold og optimalisering av boligportefølje

Mål: Tid fra den er utflyttet til den er istandsatt klar for utleie (i starten av måneden) er 18 dager eller mindre:

Andre tertial 2018: 32,8 dager
 Første tertial 2018 : 30,38 dager (28 klargjorte i april)
 Andre tertial 2017: 30,4 dager
 Første tertial 2017: 19,01 dager
 Se mer detaljert statistikk i kap. 4.9.

Dette viser at vi har for mange boliger som ikke blir leid ut. Vi klarer da ikke målsettingen. Vi jobber nå med ikke å pusse opp leiligheter før det er meldt at det er behov for dem. Dessuten selger vi fortløpende gjennomgangsboliger.

Mål: Tomgangsleie skal reduseres med 20 dager fra 87 dager til 67 dager eller bedre.

Andre tertial 2018: 159 dager (inngått 21 kontrakter i september 2018)

Første tertial 2018 : 131 dagers tomgangsleie

Andre tertial 2017: 87 dager

Denne utviklingen går helt feil vei i forhold til styrets oppdrag til Boligselskapets administrasjon. Skyldes for mange ledige boliger. Vi jobber nå med ikke å pusse opp leiligheter før det er meldt at det er behov for dem. Dessuten selger vi fortløpende gjennomgangsboliger.

Definisjon tomgangsleie:

Tomgangsleie er tid fra leiligheten er meldt klar (ferdig oppusset) og til den er innflyttet/ betalt leie for) for foregående måned. Se for øvrig statistikk i kapittel 4.9.

Mål: Utleiegrad minst 95 % (snittmålinger på øyeblikksbilder målt 1 g/mnd.) innen 1.1.2019

Status: Den er per 14.10. 2018 ca. 89,6% (første tertial 2018 var den 91,5%).

Legg merke til at dette er et øyeblikksbilde som avdekkes en gang per måned.

Tertialrapport 1.10. 2017 ca. 92%, første tertialrapport 2018 95%.

Definisjon utleiegrad er antallet utleide boliger i starten av måneden (ant utleieenheter - antall ledige boliger (ikke de som er tildelt men ikke flyttet inn=)/ totalt antall boliger i porteføljen inkl. de som er til oppussing INKL de som er for salg). Øyeblikksbilde.

Boligselskapet klarer ikke levere på styrets mål. Vi må sikre at flere boliger fases ut, da fortrinnsvis serviceleiligheter som det er liten etterspørsel etter og mange står ledige.

Mål: Interne bytter per år mindre enn 50 (HS)

Den er på 41 interne bytter for 2017. I hele 2016 var det 80 interne bytter.

Per 1.10.2018 har det vært 71 bytter. Mye av økningen skyldes at de som har bodd på adresser som er vedtatt solgt får bytte til annen servicebolig.

Prioritere branntiltak og el-systemer i alle boliger, innenfor et fornuftig kostnadsnivå.

Ca. 76% av alle boliger har direkte brannvarsling. Ca. 44% av alle boliger er sprinklet. I tillegg er det ettermontering av sprinkleranlegg i kvartal 6 som ferdigstilles desember 2018. Ettermontering av sprinkleranlegg på omsorgsboligene ved Randesundheimen ble ferdigstilt før sommeren 2018.

Vurdere vedlikeholdsnivå med hensyn til forventet botid.

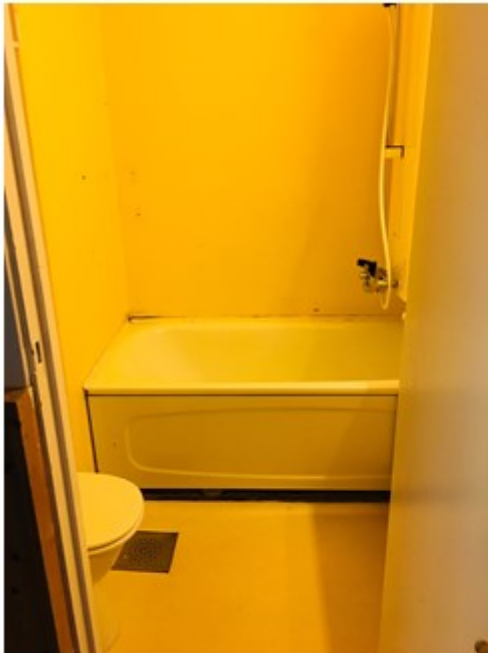
Denne strategien er vanskelig for administrasjonen å oppfylle. Vi vet som regel ikke hvem som skal flytte inn i boligen før rett før innflyttingen og da er allerede boligen satt i stand. Vi vet heller ikke så mye om hvor lenge vedkommende skal bo før rett før tildeling. Det brukes enten 3 års kontrakter eller 1 års eller 6 månedskontrakter. I tillegg kan det være vanskeligere å fakturere for ødeleggelse og hard bruk med en slik oppussingsfilosofi.

Boligselskapets prioriterer vedlikehold av HMS-strukturen, foran ytre skall, og dernest indre skall.

Status for denne strategien er at det gjør vi og den har vært viktig i administrasjonens budsjettprosess.

Boligselskapet tilbyr god, men nøktern standard

Det har Boligselskapet alltid gjort, men er nå mer problematisk utfra økonomien inkludert overskridelsene vi ligger an til i 2018.

Boligselskapet har nært samarbeid med beboere for å forebygge vedlikeholdsutgifter

Status er at vi har forventningsavklaring med alle beboere før innflytning. Ansatte i HS som er i dialog med brukerne skal bringe frem samme budskap. Vi har nå også fått montert egen info skjerm i resepsjonen med fokus på forebygging. Budskapet ligger også på nett www.krsbs.no. Nedgang i utkastelser pga restanse har minket drastisk fra 8 (2018) til 0 i 2019.

Bistå beboere som blir bedt om å flytte innenfor eksisterende boligmasse.

Vi har holdt møte med alle beboere i de kompleksene som nå skal selges. Både for Malmveien 6, 8, 10, 11, St Olavsvei 20, Kjerrheia 12, Kvartal 35 og også Egshaugen 7 og 9 som ble faset ut som serviceboliger for noen år siden. Mange har søkt om å flytte og foreløpig trenger vi ikke flere ledige boliger for å selge. Intensivert til beboerne er foreløpig å få en måneds gratis husleie ved flytting.

Ta initiativ ovenfor bystyret for å endre kommunens tildelingspraksis med hensikt å oppnå høyere utleiegrad på serviceboligene.

Boligselskapet har fremmet egen sak for eget styre sak 12/18 "Tiltak for å redusere tomgangsleie for serviceboliger»: Helse –og sosialsektoren har fått mulighet til å se om de ønsker og kan tildele flere serviceboliger, men ser at det ikke er behov eller ønskelig.

Saken kom opp for Boligselskapets styre den 5. juni, men ble der utsatt i påvente av Bystyrets vedtak i sak 70/18 - Kristiansand Boligselskap KF - Godkjenning av regnskap og årsberetning for 2017 der «Bystyre ber administrasjonen fremme en sak der kriterier for tildeling av kommunale boliger drøftes».

Samarbeide med kommunen om prosjektet leie til eie

På våre nettsider www.krsbs.no er det gitt egen rutine for hvordan beboere i kommunale boliger kan kjøpe egen bolig. På de fleste informasjonsmøtene i boligkomplekser vi leier ut har vi hatt med egen representant for HS som gir råd til kandidater som kan være kvalifisert

for Husbankens startlån og tilskudd. Flere av beboerne har uttrykt ønske om å bli vurdert for ordningene. Flere av de som har kjøpt de første av de 205 serviceboligene har hatt startlån.

3. Økonomi

3.1 Driftsregnskap 2. tertial 2018

Driftsregnskap 2. tertial 2018 Tall i tusen	Regnskap 31.08.2018	Budsjett 31.08.2018	Avvik	Regnskap 31.08.2017
Inntekter				
Leie- og div. inntekter	103 939	108 387	-4 448	103 690
Refusjon/erstatninger	682	-	682	787
Overføringer fra Kristiansand kommune (	4 908	4 908	-	-
Driftsinntekter	109 529	113 295	-3 765	104 477
Driftsutgifter				
Lønn og sosiale utgifter	9 868	9 531	-337	8 633
Forbruksvarer og tjenester	49 188	49 164	-24	43 820
Inventar og utstyr	275	221	-54	194
Vedlikehold, serviceavtaler, renhold	19 017	21 422	2 405	17 505
Tap på krav/husleie og gebyr	1 603	750	-853	2 601
Avskrivninger	16 333	16 333	-	12 333
Sum driftsutgifter	96 285	97 421	1 136	85 086
Brutto driftsresultat	13 244	15 873	-2 629	19 391
Renteinntekter	809	607	203	638
Renteutgifter og låneomkostninger	18 812	17 962	-849	16 441
Avdrag på lån	26 024	23 874	-2 149	20 610
Sum eksterne finansransaksjoner	44 026	41 230	-2 796	36 413
Motpost avskrivninger	16 333	16 333	-	12 333
Netto driftsresultat	-14 449	-9 023	-5 425	-4 689

Netto driftsresultat ved utgangen av april er negativt med 14,4 mill. kr, og er om lag 5,4 mill. kr svakere enn budsjettet.

De samlede driftsinntekter er 3,8 mill. kr lavere enn budsjettet. Dette skyldes lavere leieinntekter enn budsjettet. Trenden med økt ledighet som følge av redusert etterspørsel og tildelinger særlig av serviceboliger for eldre har fortsatt hittil i 2018.

Driftsutgiftene viser et mindre forbruk på 1,1 mill. kr. Delvis skyldes dette periodiseringer og tidsavgrensninger. Det er i perioden bokført et mindre forbruk av vedlikehold på drøye 2 mill. kr. På grunna av sviktene inntekter er det strenge prioriteringer av hvilke vedlikeholdstiltak som skal gjennomføres. Det er regnskapsført tap på krav i henhold til kommunens instruks, og særlig fører dette til regnskapsmessig tapsføring av restanser som gjelder fakturering av ødeleggelse, manglende utvask og lignende som er høyere enn budsjettet. Netto finans er bokført med en overskridelse på 0,7 mill. kr. Dette skyldes periodisering og på årsbasis forventes det at netto finans vil være i henhold til budsjett.

3.2 Kommentarer til driftsinntekter

Sum leieinntekter er har et negativt avvik på 4,4 mill.kr sammenlignet med budsjett. Husleieinntektene har et negativt avvik på 3,9 mil.kr, og det er utfakturert for 0,5 mill. kr

mindre for skader, ødeleggelser og manglende vask og rydding til beboer. Samlede husleieinntektene er kun 0,7 % høyere enn på samme tid i fjor, det til tross for at det fra årsskifte ble gjennomført en hovedjustering av leien. Om lag halvparten av leieforholdene ble justert med en gjennomsnittlig økning i leien på 8,7 %. For leieforhold som ble justert med endring i konsumprisindeksen ble leien justert med 1,2 %, mens det var budsjettert med en vekst i KPI på 2 %. Det forklarer noe av avviket i forholdet til budsjett, men den viktigste årsaken er at antall utleide boliger stadig blir lavere. Dette gjelder som kjent i stor grad serviceboliger for eldre, og dersom trenden fortsetter resten av året vil avviket i leieinntektene i forhold til budsjett for 2018 øke ytterligere.

3.3 Kommentarer til driftsutgifter

Sum driftsutgifter viser et foreløpig mindre forbruk på 1,1 mill. kr i forhold til periodisert budsjett.

Lønn og sosiale utgifter

Det er et merforbruk på drøyt 0,3 mill. kr i forhold til periodisert budsjett. I forbindelse med at innleid person fra Kristiansand eiendom er i barselpermisjon har foretaket engasjert en vikar i 100 % stilling som lønnes direkte av Boligselskapet. Derfor er utgifter til lønn høyere enn budsjettert. Det er tilsvarende en besparelse på utgifter til innleie fra Kristiansand Eiendom som bokføres under forbruksvarer og tjenester.

Forbruksvarer og tjenester

For gruppen samlet er forbruk i henhold til budsjett. Store og viktige kostnader som inngår i denne gruppen er husleie til stiftelsene, fellesutgifter til borettslag og sameier, kommunale avgifter, energi, forsikring og øvrige administrasjonskostnader. Dette er kostnader som er lite påvirkelig på kort sikt, men som påvirkes av antall boliger som forvaltes. Salg av boliger bidrar isolert sett til å redusere disse kostnadene.

Inventar, utstyr

Det foreligger et merforbruk i forhold til periodisert budsjett på 54 000 kr. Dette skyldes innkjøp av et nytt kamerasystem. For øvrig er det fokus på å begrense innkjøp av utstyr så lenge det er svikt i leieinntektene.

Vedlikehold, service og renhold

Besparelsen utgjør 2,4 mill. kr og skyldes mindre forbruk av vedlikeholdsmidler. Det er stort fokus på prioritering av vedlikeholdskostnadene. Sikkerhet, liv og helse prioriteres samtidig som tekniske anlegg må utbedres i henhold til krav. Det brukes også midler på tidligere serviceboliger som må klargjøres for salg slik at disse kan omsettes i markedet og vi kan oppnå en fornuftig pris.

Tap på krav

Det foreligger en overskridelse på 0,85 mill. kr som skyldes regnskapsmessig tap på krav. Fra 2017 har kommunen innført ny rutine for tapsføring av kommunale krav. Ubetalte fakturaer som er over 1 år gamle tapsføres regnskapsmessig mot tidligere 2 år. Dermed blir tapsføringene høyere når denne nye praksisen innføres. Samtidig er det en trend hvor det er flere grupper som har betalingsproblemer og det er økt fakturering av ødeleggelser og manglende vask. Det er en utfordring som kan føre til at tap på krav vil øke i tiden fremover, og det er derfor et pågående arbeid hvor en ser på alle prosesser i fakturering og innkrevingsrutinene for å sikre rett betaling til rett tid og minst mulig restanser.

Eksterne finanstransaksjoner

Det foreligger en overskridelse på 2,8 mill. kr som skyldes tidsavgrensninger. Det ble i januar tatt opp et nytt langsiktig lån på 180 mill. kr som finansiering til kjøp av serviceboliger fra Kristiansand boligstiftelse. Låneopptaket er noe lavere enn budsjettert og det blir bare betalt ett avdrag i 2018 mot budsjettert to avdrag. Samtidig er det inngått nye fastrenteavtaler for å

sikre at andel sikring av renten er i samsvar med kommunens finansreglement. Langsiktige renter har steget i første del av 2018 og gjør at renteutgifter trolig blir noe høyere for året sett under ett i forhold til budsjett, mens avdragene blir noe lavere.

3.4 Investeringer

Boligselskapet har flere pågående investeringsprosjekter. Det omfatter kjøp av boliger, prosjektering for nybygg av nye boliger som er bestilt samt rehabilitering- og utbedringsprosjekter.

Investeringsregnskap 2. tertial 2018 Løpende priser - tall i tusen	Regnskap 31.08.2018	Budsjett 31.08.2018	Total Prosjekt- kostnad	Ferdig- stilles
42 omsorgsboliger for eldre, Demenslandsby på Strømme	8 812	13 998	205 000	2020
6 boliger i bofellesskap for utviklingshemmede på Hellemyr	16 858	11 662	25 000	2018
Storebølgen – utvidelse med 3 plasser	11 957	12 000	12 000	2018
Sprinkling av omsorgsboliger og fellesareal i Sømsveien 18	2 314	1 200	1 200	2018
Sprinkling av høyblokka i kvartal 6	4 492	5 331	8 000	2018
Ny «Storebølgen» 12 enheter	866	-	98 000	2019
6 boliger i bofellesskap for utviklingshemmede	81	-	29 800	2020
Oppgradering fasader Strømmeveien 75	1 746	500	2 500	2018
Direkte brannvarsling for 7 adresser/ 22 boenheter	297	667	1 000	2018
Diverse rehabilitering	4 972	-	-	2018
Ekstraordinære avdrag på lån og tilskudd	3 005	-	48 000	2018
Kjøp av 205 serviceboliger	213 372	205 090	240 000	2018
Sum	268 772	250 448	670 500	

Tabellen viser handlingsprogrammet for Boligselskapet for 2018-2021 og hvor mye som er påløpt av utgifter for de forskjellige prosjektene hittil i 2018.

Samlede investeringer hittil i år utgjør 268,8 mill. kr mot budsjett på 250,4 mill. kr. Pågående byggeprosjekter er i rute. 42 nye omsorgsboliger er prosjektert og det planlegges for byggestart november 2018. 6 UH boliger på Hellemyr ferdigstilles i november 2018 i henhold til plan. Utvidelse av Storebølgen er gjennomført og 3 nye boliger er klare for utleie. Prosjektregnskapet er ikke ferdigstilt, men det kostnadene vil trolig bli ca. 2 mill. kr høyere enn budsjett. Årsaken til det er uforutsette kostnader i forbindelse med rivning av eksisterende og gjennomoppbygging av nye areal, samt at det er bygd et nytt samtalerom som ikke var med i opprinnelig budsjett. Dette var nødvendig å bygge for å få positiv tilbakemelding fra pårørende, som igjen var avgjørende for Husbankens godkjenning av prosjektet og tilsagn om investeringstilskudd.

For kjøp av serviceboligene vil investeringen bli om lag 20 mill. kr lavere enn budsjettet. Det skyldes at frikjøp av to festetomter er gjort av nyopprettede borettslag istedenfor av Boligselskapet. Borettslagene har finansiert frikjøp av festetomtene med opptak av fellesgjeld i borettslaget. Det gjenstår frikjøp av en festetomt, men det vil gjennomføres i oktober 2018.

Investeringene finansieres med låneopptak, tilskudd i husbanken, momskompensasjon og salg av boliger. I forbindelse med kjøp av serviceboligene fra Kristiansand boligstiftelse er det tatt opp et nytt langsiktig lån i Kommunalbanken på 180 mill. kr.

3.5 Budsjettreguleringer

Følgende budsjettreguleringer gjennomføres.

Budsjettregulering pr. 2 tertial 2018	Endring	Tall i tusen
Leie- og div. inntekter	Reduseres med	7 300
Refusjon/erstatninger	økes med	1 600
Lønn og sosiale utgifter	økes med	400
Forbruksvarer og tjenester	økes med	1 200
Vedlikehold, serviceavtaler, renhold	Reduseres med	4 400
Tap på krav/husleie og gebyr	økes med	1 000
Renteinntekter	økes med	300
Renteutgifter og låneomkostninger	økes med	2 300
Avdrag på lån	Reduseres med	3 200
Bruk av disposisjonsfond	økes med	2 700

Summen av budsjettreguleringen gjør det nødvendig å øke bruken av disposisjonsfondet med 2,7 mill. kr for å dekke opp negativt netto driftsresultat.

4. Statistikk – underlag for kapitlene om strategi og økonomi

I dette kapitlet presenterer vi en del tallmateriale vi mener er viktig og reflekterer dagens status for ulike deler av Boligselskapet.

4.1 Nedgang i etterspørsel etter kommunale boliger

I statistikken under angis antall ledige boliger som et øyeblikksbilde en gang per måned. Man må se ledige boliger opp mot at noen kan være tildelt men ikke enda innflyttet.

Ledige boliger per 12. oktober 2018

- Serviceboliger 70 ledige – 57 uten tildeling/ 13 tildelt (i tillegg kommer de som skal selges 39 stk)
- PU 9 ledige – 1 uten tildeling/8 tildelt
- Omsorgsbolig 10 ledige – 6 uten tildeling/ 4 tildelt
- Gjennomgangsbolig 44 ledige – 38 uten tildeling/6 tildelt
- PU servicebolig 1 ledig – 1 uten tildeling/ 0 tildelt
- Psykiatri servicebolig 4 ledige – 2 uten tildeling/2 tildelt
- Psykiatri gj.gangsbolig 1 ledig – 1 uten tildeling/0 tildelt
- Fys HC gjennomgangsbolig 2 ledig – 1 uten tildeling/ 1 tildelt
- Fys HC service 0 ledig – 0 uten tildeling/ 0 tildelt
- (Selges/ ombyggeslista 65 boenheter (hvorav 39 serviceboliger som skal selges)

12.10.2018: Til sammen 141 ledige hvorav 107 uten tildeling (+ i tillegg til 65 på selges/ ombygges)= 206

Ledige boliger over tid fra mars 2016 til september 2018

- 06.09.2018: Til sammen 119 ledige hvorav 104 uten tildeling (+ i tillegg til 74 på selges/ ombygges) = 193 (11 ledige leiligheter fra Malmveien 11 ble igjen mulig å tildele)
- 03.08.2018: Til sammen 118 ledige hvorav 105 uten tildeling (+ i tillegg til 77 på selges/ ombygges)= 195

- 05.06.2018: Til sammen 120 ledige hvorav 90 uten tildeling (+ i tillegg til 71 på selges/ ombygges)= 191
- 07.05.2018: Til sammen 119 ledige hvorav 99 uten tildeling (+ i tillegg til 72 på selges/ ombygges)= 191
- 10.04.2018: Til sammen 112 ledige hvorav 86 uten tildeling (+ i tillegg til 75 på selges/ ombygges)= 187
- 07.03.2018: Til sammen 111 ledige hvorav 94 uten tildeling (+ i tillegg til 71 på selges/ ombygges)= 190
- 07.02.2018: Til sammen 102 ledige hvorav 89 uten tildeling (i tillegg til 71 på selges/ ombygges)= 173
- 02.01.2018: Til sammen 96 ledige hvorav 79 uten tildeling (i tillegg til 84 på selges/ ombygges)= 163
- 07.12.2017: Til sammen 90 ledige hvorav 79 uten tildeling (i tillegg til 79 på selges/ ombygges)= 158
- 06.11.2017: Til sammen 88 ledige hvorav 78 uten tildeling (i tillegg til 74 på selges/ ombygges)= 152
- 19.09.2017: Til sammen 102 ledige hvorav 88 uten tildeling (i tillegg til 62 på selges/ ombygges)= 150
- 14.08.2017: Til sammen 89 ledige hvorav 83 uten tildeling + 34 som skal selges som serviceboliger.
- 15.06.2017: Til sammen 100 ledige hvorav 82 uten tildeling (i tillegg til boligene som skal selges/ombygges)
- 30.05.2017: Til sammen 94 ledige hvorav 67 uten tildeling (i tillegg til boligene som skal selges/ombygges)
- 3.04.2017: Til sammen 100 ledige hvorav 80 uten tildeling (i tillegg til boligene som skal selges/ombygges)
- 28.02.2017: Til sammen 83 ledige hvorav 53 uten tildeling (St Olavsvei, Solbergveien, Tinnheivn, Kvartal 35 tatt ut av listen siden de skal fases ut og derfor ikke lenger få tildelt nye leietakere)
- 18.01.2017 Til sammen 92 ledige hvorav 79 uten tildeling (i tillegg til boligene som skal selges/ombygges)
- 05.12.2016: Til sammen 80 ledige hvorav 62 uten tildeling (i tillegg til boligene som skal selges/ombygges)
- 14.11.2016: Til sammen 72 ledige hvorav 54 uten tildeling (i tillegg til boligene som skal selges/ombygges)
- 07.10.2016: Til sammen 73 ledige hvorav 51 uten tildeling (i tillegg til boligene som skal selges/ombygges)
- 20.09.2016: Til sammen 74 ledige hvorav 40 uten tildeling (i tillegg til boligene som skal selges/ombygges)
- 29.08.2016: Til sammen 67 ledige – hvorav 43 uten tildeling (i tillegg til boligene som skal selges/ombygges)
- 21.06.2016: Til sammen 51 ledige hvorav 27 uten tildeling (i tillegg til boligene som skal selges/ombygges)
- 18.04.2016: Til sammen 53 ledige hvorav 19 uten tildeling (i tillegg til boligene som skal selges/ombygges)
- 15.03.2016: Til sammen 54 ledige hvorav 32 uten tildeling (i tillegg til boligene som skal selges/ombygges)

4.2 Antall ledige utleieboliger i det private markedet via finn.no

Det er mange ledige boliger i det private marked som også påvirker etterspørselen etter kommunale boliger.

	Slutt februar 2016	Slutt mars 16 2016	Slutt april 2016	Slutt mai 2016	8. juli 2016	12. sept. 2016	03.10. 2016	01.11. 2016	02.12. 2016	04.01. 2017	03.02. 2017
Kristiansand totalt	251	247	267	331	498	340	303	291	277	281	296
Kristiansand vest	48	47	48	47	71	76	67	57	51	46	61
Kristiansand Sentrum	124	119	138	190	304	158	134	144	139	148	147
Kristiansand Øst	71	70	70	90	116	100	99	80	74	81	82
Kristiansand nord	8	11	11	4	7	6	5	10	13	6	6

	07.03. 2017	04.04. 2017	05.05. 2017	13.06. 2017	10.07. 2017	11.08.201 7	08.09. 2017	04.09. 2017	06.11. 2017	06.12. 2017	02.01. 2018
Kristiansand totalt	271	354	302	309	379	355	282	234	235	268	271
Kristiansand vest	71	62	43	45	43	79	62	45	41	47	51
Kristiansand Sentrum	127	140	167	182	238	186	121	115	119	138	128
Kristiansand Øst	63	63	82	77	89	79	81	65	69	74	81
Kristiansand nord	10	10	10	5	6	11	18	9	6	9	11

	06.02. 2018	07.03. 2018	09.04. 2018	07.05. 2018	03.08. 2018	06.09. 2018	12.10. 2018				
Kristiansand totalt	269	205	229	268	480	267	218				
Kristiansand vest	53	44	46	38	68	69	40				
Kristiansand Sentrum	135	105	124	153	288	115	96				
Kristiansand Øst	71	47	50	69	118	77	75				
Kristiansand nord	10	9	9	8	6	6	7				

Kilde:

<http://m.finn.no/realestate/lettings/search.html?location=0.20011&location=1.20011.20179>

4.3 Sykefravær

Historisk lavt sykefravær på tross av vanskelig økonomi og en organisasjon i endring. Det bør være en indikasjon på et ok arbeidsmiljø.

	Oppnådd/ Måltall per 30.6.2018	Oppnådd/ Måltall per 31.7.2018	Oppnådd/ Måltall per 31.8.2018	Oppnådd/ Måltall per 30.9.2018
Sykefravær (akkumulert)	0,26 %	0,22 %	0,19 %	0,18 %
Sykefravær (per måned)	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

4.5 Antall utkastelser

Mål er maks 8 utkastelser i 2018.

Per 12.10.2018 er det ingen (8 i 2017).

Per 12.10.2018 fire utkastelser p.g.a. atferdsmessige forhold (ikke restanse).

4.6 Bevegelser i boligmassen og antall boliger solgt til beboere

	Oppnådd/ Måltall per 30.6.2018	Oppnådd/ Måltall per 31.7.2018	Oppnådd/ Måltall per 31.8.2018	Oppnådd/ Måltall per 30.9.2018

Bevegelse i boligmassen

Utleiegrad i starten av måneden (ant utleieenheter - antall ledige boliger (ikke de som er tildelt men ikke flyttet inn=) totalt antall boliger i porteføljen inkl. de som er til oppussing INKL de som er for salg). Øyeblikksbilde.

Tomgangsleie (Tid fra leiligheten er meldt klar og til den er innflyttet/ betalt leie for) for foregående måned

Tid fra den er utflyttet til den er istandsatt klar for utleie (i starten av måneden)

Antall boliger solgt til leietaker, akkumulert

Antall interne bytter (akkumulert) **tilbud**

#VERDI!	(1987-195)/ 1987= 90,2%	(1982-193)/1982= 90,3%	(1979-206)/1979 = 89,6%
Inngått 21 kontrakter 121 dager tomgangsleie	Inngått 16 kontrakter 159 dager tomgangsleie	Inngått 23 kontrakter 157 dager tomgangsleie	Inngått 21 kontrakter 159 dager tomgangsleie
27 leil klargjort snitt 26,18 dager	15 leil klargjort snitt 33,68 dager	21 leil klargjort snitt 19,7 dager	20 leil klargjort snitt 32,8 dager
1	1	2	4
39 (t.o.m uke 26)	43 (t.o.m uke 30)	52 (t.o.m uke 35)	71 (t.o.m uke 39)

4.7 Eierforhold fordelt på formålsgroupe totalt

Tabellen viser antall boliger ved utgangen av 2. tertial pr. boligkategori som Boligselskapet forvalter fordelt på eier.

Antall boliger	Sum	Kristiansand boligselskap	Kristiansand boligstiftelse	Krs kom st for utleieboliger	Kongens senter
Gjennomgangsbolig for vanskeligstilte	899	626	-	273	-
Bolig for personer med rusmiddelavhengighet	37	37	-	-	-
Omsorgsboliger for eldre	104	104	-	-	-
Serviceboliger for eldre	557	71	436	-	50
Boliger for personer med utviklingshemming	214	127	81	6	-
Boliger for personer med psykiske lidelser	115	73	30	12	-
Boliger for personer med funksjonsnedsettelse	54	28	12	14	-
Presteboliger	2	2	-	-	-
Sum	1982	1068	559	305	50

4.8 Eierforhold fordelt på formålsgroupe bevegelse i andre tertial

Tabellen viser endring i boligmassen i løpet av 2. tertial. Reduksjonen i antall boliger skyldes salg av serviceboliger og andre boliger som er vurdert som uegnede.

Antall boliger	Sum	Kristiansand boligselskap	Kristiansand boligstiftelse	Krs kom st for utleieboliger	Kongens senter
Gjennomgangsbolig for vanskeligstilte	-9	-2	-	-7	-
Bolig for personer med rusmiddelavhengighet	-	-	-	-	-
Omsorgsboliger for eldre	-	-	-	-	-
Serviceboliger for eldre	-13	-13	-	-	-
Boliger for personer med utviklingshemming	-	-	-	-	-
Boliger for personer med psykiske lidelser	-	-	-	-	-
Boliger for personer med funksjonsnedsettelse	-1	-1	-	-	-
Presteboliger	-	-	-	-	-
Sum	-23	-16	0	-7	0

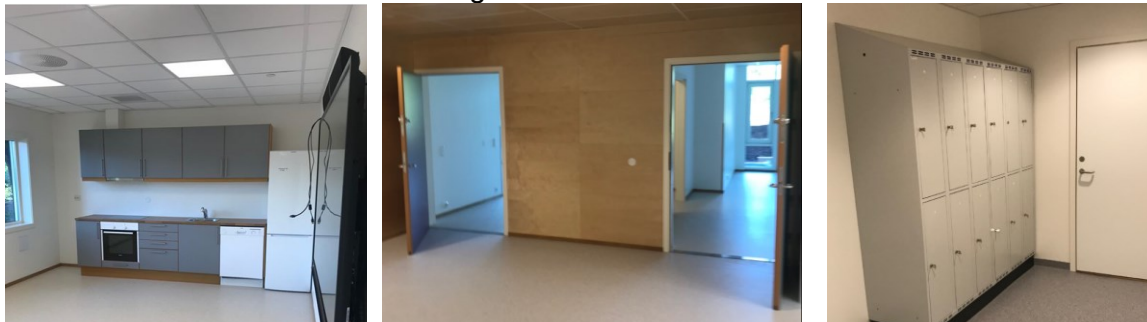
4.9 Økonomiske parametere som viser restanser og ødeleggelse

	Oppnådd/ Måltall per 30.6.2018	Oppnådd/ Måltall per 31.7.2018	Oppnådd/ Måltall per 31.8.2018	Oppnådd/ Måltall per 30.9.2018
Ikke betalt: Antall som går til førstegangs puring (IKKE akkumulert)	905 P1 737 stk PWS 200 stk	905 P1 1097 stk PWS 330 stk	904: P1 99, P2 48 PWS 48, og 905: P1 1112 , PWS 378	904: P1 112, P2 53 PWS 52 og 905 P1 1441 og PWS 451
Ikke betalt: Beløp i restanse husleie (IKKE akkumulert) 905	1 330 674	1 336 060	1 489 846	1 549 667
Kronebeløp for hærverk/ødeleggelse (IKKE AKKUMULERT) 904	1 269 512	1 342 014	1 360 154	1 391 733

905 er husleierestanse / 904 er ødeleggelse eller hard bruk

5. Prosjektstatus

Utvidelse med tre leiligheter på Storebølgen 1 – for multihandikappede
15102018: Ble overlevert HS 17. august 2018.

Boliger for 6 autister Hellemyr
15102018: Forventet ferdig 8. november 2018.

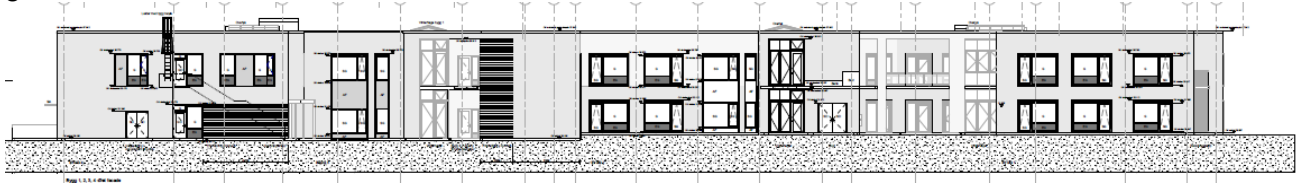

Stifting av kledning, Strømme omsorgsboliger
15102018: Ble ferdigstilt 1. oktober 2018.

Demenslandsbyen Strømmehaven med 42 leiligheter

Vi satser på at innstilling av entreprenør blir 22. oktober 2018. Oppstart byggeoppstart vil være i november 2018 forutsatt godkjent rammeavtale og aksept på grensesnittet av grunnarbeidet mot Frikirken.

Tinnheiveien 32 – 6 leiligheter til autister

HS har godkjent tegninger fra arkitekt. Husbanken møter 16. oktober for gjennomgang av tegninger. Når Husbanken har godkjent, vil tekniske rådgivere jobbe med anbudsgrunnlaget som er forventet ferdig våren 2019. Estimert byggestart sent på våren 2019. Estimert ferdigstillelse oktober 2020.

Bolig for 12 multihandikappede, Bispegra

15102018: Tilbud på totalentrepriser kommer inn 16. oktober 2018. Antatt ferdigstillelse for rammetillatelse er i slutten av november. Vi hadde håpt å få ferdig rammetillatelse ca. 16. oktober. Vi ligger an til forsinkelse slik at det ligger an til innflytning februar 2020 (mot bestilt ferdig 1.1.2020).

**Punkt 135/18: Interpellasjon fra repr. Vidar Kleppe, DEM, om
"Registrering av psykisk utviklingshemmede i Kristiansand kommune"**

Bilag

Svar på skriftlig spørsmål om Registrering av psykisk utviklingshemmede i Kristiansand kommune

Saksgang
Bystyret

Møtedato
21.11.2018

Interpellasjon fra repr. Vidar Kleppe, DEM, om "Registrering av psykisk utviklingshemmede i Kristiansand kommune"

Ærede ordfører

Etter avsløringene i Tolga-saken må kommuner over hele landet gjennomgå å svare for om registreringen av psykisk utviklingshemmede skjer i tråd med regelverket. Flere kommuner har nå selv tatt et initiativ til å undersøke om de har gjort alt riktig i sin registrering og innrapportering.

Jeg vil på det sterkeste understreke at mennesker med psykisk utviklingshemming ikke er skyld i den debatten som har oppstått etter Tolga saken. Etter Demokratenes mening er det derimot en skandale at Tolga kommune, brukte feildiagnostisering som psykisk utviklingshemmede for å få ekstra økonomisk tilskudd fra staten.

Mitt spørsmål til ordføreren blir da: Kan ordføreren garantere at ingen mennesker i Kristiansand kommune er blitt feildiagnostisert og utsatt for samme maktovergrep som i Tolga kommune - og vil ordføreren snarest foreta en gjennomgang om registreringen av psykisk utviklingshemmede i Kristiansand kommune, er i tråd med regelverket?

Kristiansand 1. november 2018

Vidar Kleppe
Gruppeleder for Demokratene i Kristiansand

Punkt 136/18: Interpellasjon fra repr. Petter Benestad, V, om " Cruiseskip i Kristiansand"

Saksgang
Bystyret

Møtedato
21.11.2018

Interpellasjon fra repr. Petter Benestad, V, om " Cruiseskip i Kristiansand"

I slutten av oktober var det siste anløp av cruiseskip i Kristiansand denne sesongen. Skipet dro videre til Oslo - og det seilte 12 nautiske mil utenfor kysten og tilfredsstilte med det reglene om lensing av kloakkvann. Men de samme reglene sier at regjeringen er forpliktet til å sørge for at havnene tilbyr effektive mottaksanlegg for kloakkvann.

Det er et stort tankekors at skipene velger å gå ut i matfatet vårt i Skagerrak for å kvitte seg med kloakk, i stedet for å levere den til det store, nye og moderne kloakkrenseanlegget som ligger inne i Odderøya, et steinkast fra den nye cruisekaia. Det er vel ikke usannsynlig at kloakk og gråvann fra de mange tusen passasjerer og mannskap som er om bord på hvert av cruiseskipene, også inneholder miljøskadelige kjemikaier, medisinrester m.m. som ikke bør lenses urensset ut i havet.

Cruiseskipet lå i Kristiansand i ca 12 timer den 28. oktober med vel 3000 mennesker om bord. Det holdt varmen, belysningen og all teknisk apparatur i gang ved å brenne dieselolje for å produsere strøm - og uten å koble seg til landstrøm.

Det nye landstrømanlegget ble høytidelig åpnet 10. september, og det er et stort paradoks at det dessverre er svært få skip som kan koble seg på. Venstre mener det bør innføres ekstra «bompenger» for skipene som velger å ligge og pumpe ut eksos i bylufta i Kristiansand, noen få meter fra det nye landstrømanlegget. De som kobler seg til, bør kun betale den havneavgiften de betaler i dag.

Vil ordføreren ta initiativ slik at cruiseskip som anløper Kristiansand vil kvitte seg med kloakk og gråvann effektivt gjennom rørledning til renseanlegget på Odderøya?

Vil ordføreren ta initiativ til at det etableres differensierte miljøavgifter for skip i Kristiansand, slik at de som forurenser mest og betaler mest?

Petter Benestad (V)

Punkt 137/18: Interpellasjon fra repr. Harald Sødal, KRF, om "Kunst i Rådhuskvartalet"

Saksgang
Bystyret

Møtedato
21.11.2018

Interpellasjon fra repr. Harald Sødal, KRF, om "Kunst i Rådhuskvartalet"

I formannskapsmøtet den 15. januar i 2014 vedtok formannskapet enstemmig å støtte navnekomiteens forslag til navnsetting av offentlige møterom i Rådhuskvartalet.

Som innledning til saken skrev navnekomiteen:
«Som et verdig og permanent minne fra 100-års-markeringen av kvinners stemmerett i Norge ønsker navnekomiteen å peke på pionerkvinner som har hatt stor betydning lokalt og nasjonalt på ulike virkefelt.»

Vedtaket er realisert, men bare delvis. De aktuelle kvinner har fått sin omtale på sine respektive rom, men intensjonen som lå i vedtaket var at rommene også skulle ha et innhold som dekket deres virksomhetsområde.

Et eksempel:

Det var 7 kvinner som ble valgt inn i Kristiansand bystyre i 1901. En av dem, Anna Jensen, har fått sitt navn på rommet – og sin omtale, men de 6 andre kvinne er helt glemt.

Disse tanker er meddelt rådmannen i møte 7. september 2015. Det har enda ikke kommet reaksjoner fra administrasjonen.

Nå som mye av vår kunst skal plasseres i Rådhuskvartalet, er tiden inne for å trekke denne saken fram igjen.

Mine spørsmål til ordføreren er:

1. Vil ordføreren se nærmere på denne saken og dens oppfølging?
2. Er det muligheter for at politikerne kan bli involvert i prosessen?

6. november 2018
Harald Sødal
Et vedlegg – Notat av 7/9 – 2015

Notat til møtet 7/9 – 2015 mellom Rådmannen og Navnekomiteen angående informasjon i møterommene i Rådhuskvartalet.

Navnekomiteen intensjon med kvinneperspektivet var noe videre enn disse åtte kvinnene som nå er markert. Her følger et forslag til supplering:

Anna Jensen- rommet:

I 1901 fikk Kristiansand valgt inn 7 kvinner i bystyret. Dette utgjorde 13,6 % kvinneandel – et oppsiktsvekkende resultat. Kvinnene var likeverdige. Derfor burde de andre 6 også vært nevnt med tekst og med bilde i rommet.

Ressursperson: Roger Tronstad ved Statsarkivet.

Bie-Lorentzen – rommet:

Hun representerer kvinnekampen under krigen. Stiftelsen Arkivet har p.t. en vandretstilling over byens kvinner i Ravensbrück. Dette rommet kan eventuelt bli den permanente plassering.

Ressurs: Stiftelsen Arkivet

Mathilde Henriksen- rommet: «Mathilde Henriksens efterfølgere» har allerede adoptert rommet til rettsvesenets kvinner.

Ressurs: «Mathilde Henriksens Efterfølgere»

Else Marie Jakobsen- rommet: Else Marie er en av flere kvinnelige kunstnere fra distriktet.

Ressurs: Kunstforeningen

Anna Jakobsen – rommet: Hun reiste i 1884 til kina som den første norske misjonær i Kina. Mange kvinner fra distriktet fulgte etter og er verdt å minnes.

Ressurs: Det Norske Misjonsselskap

Karen Biltzing- rommet: Hun var pioneren innen barselpleie. Andre kvinner og kvinneorganisasjoner har fulgt opp.

Ressurs: Sanitetsforeningen.

Gerda Ring – rommet: Hun var tidlig – og sentral innen scenekunsten. Andre er Ellen Isefjær og Laura Gundersen.

Ressurs: «Det Dramatiske Selskab» (Siden dette er byens eldste forening kunne en kanskje gå litt ut over kvinneperspektivet)

Antonette Braarvik- rommet: Kristiansand har vært pionerby innen psykiatrien. Kanskje kunne dette også markeres i dette rommet. Ressurs: Sykehuset.

Harald Sødal

Punkt 138/18: Interpellasjon fra repr. Odd A. Salvesen, PP, om "Tyngre nyttekjøretøy i kollektivfeltet"

Saksgang
Bystyret

Møtedato
21.11.2018

Interpellasjon fra repr. Odd A. Salvesen, PP, om "Tyngre nyttekjøretøy i kollektivfeltet"

Ordfører

Statens vegvesen gir tommel opp for et prøveprosjekt hvor tyngre nyttekjøretøy kan bruke kollektivfeltet på lik linje med bussene på utvalgte strekninger i Østfold. Dette virker meget interessant dersom våre kollektivfelt har kapasitet til dette? Jeg tillater å be Ordføreren avklare med vegvesenet om vi har kollektivfelt som har kapasitet til dette, og hvorledes vegvesenet stiller seg til saken ?

Kristiansand den 10. november 2018,
Odd Salvesen PP.

Punkt 139/18: Interpellasjon fra repr. Andreas Landmark, SV, om "Elektrisk sjøtransport sjøveien i Kristiansand"

Bilag

Illustrasjon

Interpellasjon fra repr. Andreas Landmark, SV, om "Elektrisk sjøtransport sjøveien i Kristiansand"

Ordfører,

Teknologien med tanke på elektrisk transport til sjøs er i rivende utvikling. Som en alternativ arbeidsreise over byfjorden vil el-ferjer i fremtidens Kristiansand kunne bidra betydelig til å redusere rushtrafikken med bil.

I kommuneplanens samfunnsdel står det at «Kristiansand skal styrkes som landsdelshovedstad ved å utvikles til en kompakt by med urbane kvaliteter som utnytter nærheten til sjøen som en ressurs». Veinettet i byen står pga. ombygning i flere år fremover foran et stort press. Muligheten for et avlastende kollektivtilbud til sjøs er ikke bare betimelig å utforske - Det er også svært naturlig hvis vi ser på byens geografiske profil, med flere bydeler der man må kjøre langt for å komme til hovedvei.

Et slikt tilbud vil kunne gjelde både reiser over Byfjorden fra Vågsbygd/Flekkerøy og Randesund/Søm inn til Kvadraturen.

Oversendelsesforslag SV/Rødt/MDG/Venstre/Arbeiderpartiet/Senterpartiet:

Bystyret ber administrasjonen i samarbeid med AKT utrede et elektrisk kollektivtilbud sjøveien, og legge frem en sak hvor konkrete rammer for et slikt tilbud skisseres.

Andreas Landmark SV, Kristian Landmark Rødt, Marte Ulltveit-Moe MDG, Petter Benestad Venstre, Mette Gundersen Arbeiderpartiet, Ole Magne Omdal Senterpartiet